

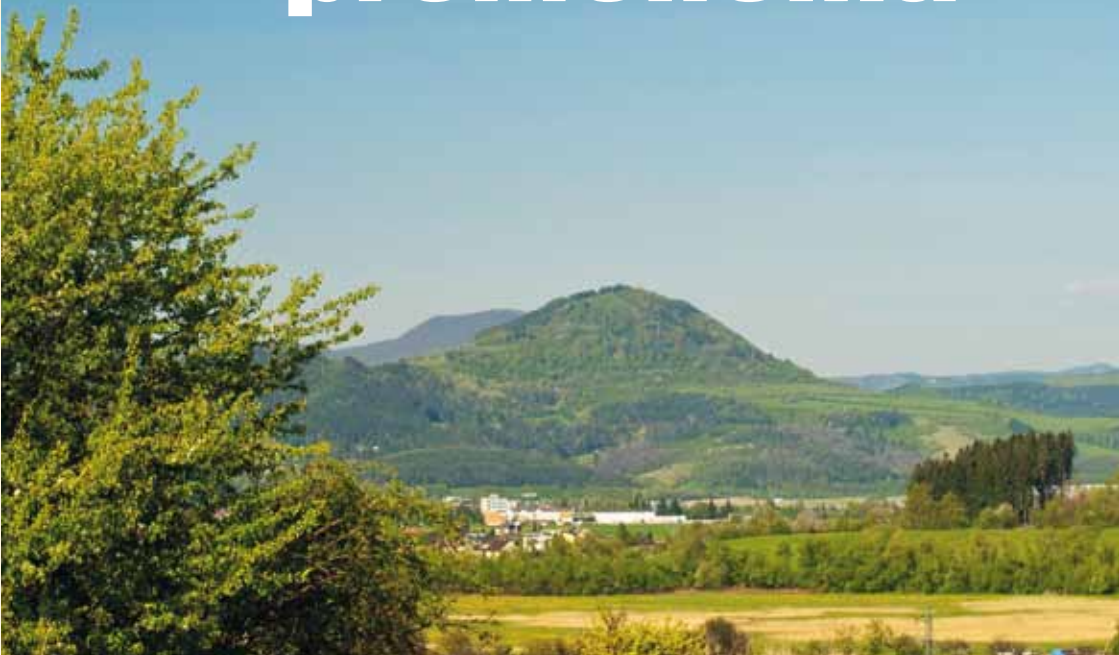
SOLI DEO GLORIA

Solas

číslo 55

leto 2022

**na vrchu
premenenia**

**žalmy budem spievať tvoju menu,
ó, Najvyšší**

Žalm 9:3

Hospodin je moje svetlo

Hospodin je moje svetlo,
 moje večné spasenie.
 Kohože by som sa báť mal?
 Všetok strach On zaženie.
 On je pevnosť môjho žitia,
 duša moja v ňom je skrytá,
 s ním sa zlého neľakám!
 Hoc by zloba nepriateľa
 dušu, telo zničiť chcela,
 zachráni ma pred ňou Pán.

Spevník *Duchovné piesne*, Nitra 1987, pieseň č. 7 (1. strofa).
 Publikované s láskavým súhlasom zostavovateľa spevníka.

Obsah

Hospodin je moje svetlo	1	a zotrvanie v dokonalosti.....	15
Svadba v Káne Galilejskej	2	Čo On vykonal pre moju dušu	20
V blízkosti lásky	4	Služba slovom, ktorá prospieva	22
Premenenie Ježiša	5	Päť hladkých kamienkov.....	24
Zákon a proroci svedčia o Kristovi	7	Škola poslušnosti IV.....	25
Dôsledky Synovej smrti.....	9	Vesmír a hviezdy.....	31
Nasledovanie, prenasledovanie		2 % z dane z príjmu	40

Svadba v Káne Galilejskej

...ale ty si zachoval dobré víno až doteraz.

Ján 2:10

Je to zvláštne, akú príležitosť použil Boh pri svojom Synovi pre počiatok divov, ktoré on potom ďalej činil. Možno by sme čakali, že ako prvý div nastane vzkriesenie mŕtveho, možno utíšenie búrky na mori alebo niečo iné, ale Boh použil pre počiatok divov Pána Ježiša práve svadbu.

Môžeme si pripomenúť, že svadba je počiatkom niečoho nového. Avšak, na rozdiel od narodenia, kedy nastáva úplne nový počiatok a na svet prichádza nový život, svadba je niečo trochu iné, je to iný počiatok. Svadbou, vstupom do manželstva, začínajú dvaja ľudia – muž a žena, nový spoločný život so svojimi starými spôsobmi, starými návykmi, svojimi doterajšími povahami.

Je tu svadba a všimneme si skutočnosť, že bola na nej prítomná Ježišova matka. Nevieme presne, o aký rodinný vzťah išlo, a nevieme, akú úlohu na nej mala matka Pána Ježiša. Avšak z ďalšieho textu vidíme, že mala akoby prehľad o celej situácii. Na rozdiel od mnohých, ktorí by neskôr síce danú skutočnosť zistili, a síce, že vína niet, ona to vidí vopred. A keď vidí, že nedostačuje víno, tak hovorí svojmu synovi: „Nemajú vína“. Zrejme ešte mnohí túto skutočnosť nepostrehli. Ani starejší o tomto ešte nevie.

Je tu teda matka Pána Ježiša, ktorá je na svadbe nielen hosťom, ale má podľa všetkého aj nejakú úlohu. Ale to dôležité je, že na svadbu bol pozvaný i Ježiš i jeho učeníci. Ide zrejme o pomerne veľkú svadbu. Taká, aká v Izraeli bývala – niekoľko stoviek ľudí a na niekoľko dní.

Teraz nastáva tá, nazveme ju krízová situácia – *nemajú vína*. Vtedy sa matka Pána Ježiša obracia na neho. Zrejme zachovávajúc mnohé slová, ktoré počula o ňom ešte pred jeho narodením, a ktoré počula z úst jeho samého, keď ako 12 ročný hovorí o tom, že musí byť vo veciach svojho Otca – a možno má aj nejaké iné svoje skúsenosti.

Zrejme sa dovtedy Pán Ježiš nejakým zvláštnym spôsobom neprejavoval, lebo, ako čítame v tejto kapitole, toto je počiatok jeho divov, ktoré učinil počas svojej pozemskej služby. Zdá sa, že doteraz skôr žil v ústraní, v tichosti, ako tesár pri svojej práci. On jej však hovorí: „Čo mám s tebou, ženo? Ešte neprišla moja hodina.“ Je to zvláštne a niekedy nad tým uvažujeme, a nerozumieme tomu, prečo je Pán Ježiš taký, poviem odmeraný, možno až ostrý vo svojom slove „Čo mám s tebou, ženo?“ Zdá sa nám to nie veľmi vhodné, aby vlastnej matke povedal takéto slová. Avšak pozadie týchto slov je v niečom úplne inom. On tu nevystupuje len ako jej syn či ako syn človeka. Tu vystupuje ako ten, ktorý má, ako je to uvedené v 11. verši, zjaviť svoju slávu a priviesť i takýmto spôsobom učeníkov k tomu, aby uverili v neho. V koho? Že je len tesár? Že je len

syn človeka? Či k tomu, k čomu neskôr došlo, keď Peter povedal: „Ty si Kristus, Syn živého Boha“?

A tak majú všetci svadobčania, i učeníci Pána spolu s nimi, vidieť veľkosť toho, ktorý koná veci, ktoré nie sú v schopnostiach a v možnostiach obyčajného, bežného človeka. Jedine on toto môže urobiť. Sú ľudia, ktorí sú vinármi, ktorí dokážu za pomoci prírody a iných okolností vyrobiť víno. Aj na počiatku takejto výroby vína je voda, ale táto výroba vína spravidla trvá rok i dlhšie. Tu, na tejto svadbe, sa skutočnosť premeny vody na víno stala v okamihu. V tom sú jeho divy, že sa veci stanú zrazu, okamžite. On uzdravuje nadprirodzene, hneď, okamžite a nie nejakú dlhú dobu – aj o tom čítame v Písme. V tom je o ňom svedectvo. To sú divy, ktoré hovoria o jeho sláve – z vody je zrazu víno.

V texte opisujúcom túto udalosť sú ešte ďalšie myšlienky, z ktorých si môžeme vziať poučenie a úžitok. Písmo v 9. verši uvádza, že starejší ochutnal vodu premenenú na víno. Pre nás je však dôležité to, čo hovorí ženíchovi: „Každý človek predkladá najprv dobré víno, a keď sa hostia napijú, potom to, ktoré je horšie. Ale ty si zachoval dobré víno až doteraz.“ A z tohto si i my môžeme zobrať poučenie, ako by to malo byť v našom duchovnom živote.

Niekedy dostaneme pozvanie na svadbu. Je tam napísané „Pozývame Vás zároveň k svadobnému stolu“. Na chvíľku sú pozvaní účastníkmi svadby a svadobnej hostiny v dome, kde sa koná svadba, ale potom, ako svadba skončí, hostia sa rozídu. Je však aj iné pozvanie na svadbu. Je tu pozvanie samotného Pána Ježiša. Jeho pozvanie je nielen na svadbu, ale

aj na trvalý pobyt do Božieho domu. Do pretrvávajúceho, nekončiaceho spoločenstva so ženíchom a do spoločného duchovného života s ostatnými pozvanými.

Ďalšiu myšlienku môžeme nájsť uloženú v slovách adresovaných ženíchovi: „Ty si zachoval dobré víno až doteraz.“ Je to obraz zachovania. Čiže nielen to, čo sme videli v deň svadby. Nielen to, čo sme počuli – rôzne sľuby a záväzky, ktoré si ženích a nevesta dávajú, nielen počiatok manželského spolunažívania. Zachovať to dobré až do konca je dôvodom radosti. A keď by tomu tak bolo i v našich životoch, aby to dobré a radosť, čo sme ochutnali na začiatku svojho spasenia, bolo zachované až doteraz a až do konca. Slovo *doteraz* nech je chápané ako celý náš život, ktorý žijeme tu, na tejto zemi.

A tak, nech naše životy osobné, súkromné, životy rodín, život zboru ako takého, toho spoločného obecnstva Božieho ľudu, nech sú popri rôznych problémoch a ťažkostiach naplnené práve radosťou z Pána Ježiša Krista. A to bude vtedy, ak on nebude mimo *svadobného diania*. Bude to vtedy, ak on nebude mimo našich domácností, našich rodín a našich zhromaždení. To bude len vtedy tak, ako to má byť, pre našu radosť a pre radosť Božiu, keď on bude uprostred všetkého nášho diania. A verme, že jeho sláva bude vtedy zjavovaná pri nás. A verme i tomu, že tak, ako on žil na slávu Otcovu, vtedy takými budeme aj my. Bude to teda len a len v jeho prítomnosti, v jeho blízkosti a v poslušnosti tomu, čo on od nás požaduje a očakáva.

Vladimír Azor

V blízkosti lásky

Kiež, Pane, tvoje svetlo svieti
nám na cestu aj v temný deň,
nech zrak náš sa nám nezakalí
v tom svete, kde je zloba len!

Kiež naše srdce vždy si žiada
v blízkosti, Tvojej, Pane, byť,
načúvať zvuku Tvojho hlasu,
Tvojej sa službe zasvätiť!

Kiež Tvoja vlastná sláva, Pane,
nám dôvernejšie známa je,
daj rozumieť nám Tvojim cestám,
kým ľud Tvoj púšťou putuje.

Nech pred Tebou len samým, Pane,
na Tvoju česť tu chodíme
a v skrytosti nech z Tvojej lásky
sa v každom čase tešíme!

Ak od nás, verný Pane, žiadaš
si celé srdce pre seba,
to preto je, že večnú lásku
prv spoznali sme u Teba.

R. Arras

Premenenie Ježiša

Ako bude vyzerat' vzťah medzi veriacimi a ich Spasiteľom, keď s ním budú v sláve? Možno nám dnešný text umožní získať predstavu, ako to bude s tými, ktorí majú výsadu stráviť večnosť s Pánom.

Potom po šiestich dňoch povolal Ježiš so sebou Petra, Jakoba a Jána a vyviedol ich na vysoký vrch osobitne, samotných.

A premenil sa pred nimi, i jeho rúcho stalo sa skvejúcim, veľmi bielym ako sneh, akého bielič na zemi nemôže vybieliť.

A ukázal sa im Eliáš s Mojžišom, a zhovárali sa s Ježišom.

Marek 9:2-4

V článku sa pozrieme na udalosť, ktorá je bežne známa ako premenenie Ježiša Krista. Slovo „premenil sa“ („transfiguroval“), ktoré nachádzame vo verši 2, je doslovne „metamorfoval“ v pôvodnom gréckom jazyku. Metamorfóza je proces, ktorý prebieha v živočíšnej ríši, napríklad keď sa húsenica premení na motýľa. Tu je potrebné si všimnúť, že zmena nastáva žiadnym vonkajším pôsobením, ale vnútorne. Myslím si, že význam tejto skutočnosti bude zrejmý, keď postúpime ďalej v skúmaní tohto úryvku.

Ježiš si zobral troch z dvanástich učeníkov, aby s ním šli na vysoký vrch. Od evanjelistu Lukáša sa dozvedáme, že táto transfigurácia alebo metamorfóza sa udiala, keď sa Ježiš modlil na vrchu, kým podľa evanjelistu Matúša jeho tvár žiarila ako slnko a odev sa stal oslnivo bielym. Čo ukázala táto premena? Ukázala, ako nikdy predtým počas pozemského života Spasiteľa, skutočnú podstatu jeho osoby. Keď sa Ježiš, druhá osoba svätej trojice, stal človekom, jeho sláva bola dočasne skrytá tak, že navonok vyzeral ako akýkoľvek muž v tej

dobe. Hoci bol Bohom, a podľa vzhľadu bol ako akýkoľvek iný človek, pri tejto príležitosti jeho sláva a vznešenosť zžiarili veľkolepým spôsobom.

V súvislosti s premenením sa vynarajú dve otázky, na ktoré sa budem snažiť odpovedať. *Po prvé*, prečo sa udialo práve v tom konkrétnom čase? *Po druhé*, aké ďalšie pravdy malo ešte vyjaviť?

Ak sa zamyslíme nad tým, čo sa stalo bezprostredne pred touto udalosťou, domnievam sa, že bude zrejmé, prečo sa premenenie udialo práve vtedy. Ježiš sa totiž vtedy spýtal učeníkov, čo si myslia o tom, kto je on, a Peter odpovedal slovami: „*Ty si Kristus, Syn živého Boha*“. Tu Ježiš potvrdil skutočnosť tejto veľkej pravdy, ktorá bola zjavená Petrovi. Premenenie bolo úžasným prejavom toho, čo malo znamenať – Božiu slávu žiariacu cez Kristovu ľudskosť.

Pán Ježiš vtedy začal tiež jasne vysvetľovať svojim učeníkom, že zakrátko bude zatknutý, bude trpieť a zomrie a potom vstane z mŕtvych. Taktiež im povedal, čo to bude znamenať pre nich osobne a pre všetkých, ktorí ho budú

chciet' nasledovať. Pre každého skutočného nasledovníka by to znamenalo trpieť, niešť svoj kríž a zomrieť samému sebe. Pre učeníkov bolo ťažké prijať toto učenie o utrpení a smrti, no Ježiš spomenul aj skutočnosť, že vstane z mŕtvych. A tak premenenie bolo nádherným prejavom Kristovej slávy ako jedinečného Božieho Syna, ale zároveň tiež ukázalo realitu slávy, ktorá bude nasledovať po tom, ako Ježiš vstane z mŕtvych.

Pre troch učeníkov – Petra, Jakuba a Jána – bola táto jedinečná udalosť prípravou na hrozné udalosti, ktoré boli pred nimi, keď mal byť ich Majster mučený a usmrtený, ale mala byť tiež povzbudením s ohľadom na to, čo ich čakalo po jeho smrti. Áno, ich Majster má byť zatknutý, má trpieť a zomrieť. Áno, môžu očakávať, že zažijú utrpenie v tomto svete, kým budú kráčať v jeho stopách. Ale po zmŕtvychvstaní ho čakal návrat do slávy, ktorú opustil, keď sa stal človekom. Premenenie predstavovalo akúsi predzvesť budúcej slávy.

Čo sa však malo stať samotným učeníkom? (Všimnite si, že aj Peter aj Jakub boli predurčení zomrieť ako mučeníci za Krista, kým Ján žil dlhý život plný utrpenia.) Čo mali zažiť po smrti učeníci? V našom texte čítame, že sa im ukázal Mojžiš a Eliáš spolu s Ježišom. Musíme počkať na ďalší rozhovor, aby sme mohli diskutovať o úplnom význame, ale teraz mi dovoľte upriamiť vašu pozornosť na jeden fakt o týchto mužoch. Vieme, že Mojžiša pochoval samotný Boh, hoci nikto nevie, kde sa nachádza jeho hrob a tiež, že Eliáš nezomrel vôbec. Bol vzatý do neba na ohnivom voze. Keď sa Pán Ježiš vráti na konci sveta, vezme so sebou všetkých skutočných veriacich, aby boli s ním v sláve.

Samozrejme, vtedy už budú mnohí mŕtvi, ale bude aj veľa tých, ktorí budú v ten deň nažive. Toto sa stane v deň Ježišovho návratu na zem podľa slov apoštola Pavla v prvom liste cirkevnému zboru v Tesalonikách: *„Lebo sám Pán s veliteľským povelom, s hlasom archanjela a s trúbou Božou zostúpi z neba, a mŕtvi v Kristu vstanú najprv; potom my živí ponechaní budeme razom s nimi vychvátení v oblakoch v ústrety Pánovi do povetria. A takto budeme vždycky s Pánom.“* Samozrejme, veriacim nebude ponechané rovnaké telo, aké mali na zemi.

Ďalšie slová apoštola Pavla z listu Korintanom oznamujú: *„Hľa, tajomstvo vám hovorím. Všetci nezosneme, ale všetci budeme premenení, razom, v okamihu, pri zatrúbení poslednej trúby. Lebo zatrúbi, a mŕtvi vstanú neporušiteľní, a my budeme premenení. Lebo toto porušiteľné musí obliecť neporušiteľnosť a toto smrteľné obliecť nesmrteľnosť.“*

Už chápete? Najprv tí veriaci, ktorí zomreli, vstanú z mŕtvych a potom tí, ktorí sú ešte nažive, stretnú sa s Pánom v povetrí, pričom všetci budú mať zamenené toto smrteľné fyzické telo za neporušiteľné duchovné telo. Mohli by sme povedať, že kým Mojžiš, ktorý zomrel a bol pochovaný, reprezentuje veriacich, ktorí budú mŕtvi, keď sa Ježiš vráti, Eliáš, ktorý nikdy nezomrel, reprezentuje tých, ktorú budú ešte stále nažive pri druhom príchode Krista.

Všimnite si teraz, čo robili Mojžiš a Eliáš na vrchu s Pánom Ježišom. Rozprávali sa s ním tak, ako sa rozpráva človek s priateľom. Neboli ohromení a ani vydesení, ale úplne pokojní v spoločnosti ich Pána a Spasiteľa. Takto to bude jedného dňa so všetkými, ktorí spoznali

Spasiteľa a slúžia mu tu na zemi. Budú sa tešiť z dokonalého spoločenstva so svojim nádherným Spasiteľom v nebeskej sláve. Ale aké to bude pre tých, ktorí nikdy nečinili pokánie a neobrátili sa ku Kristovi o spásu?! Pre nich bude ten deň dňom hrôzy. Božie slovo hovorí, že budú volať na vrchy a skaly, aby na nich padli, aby ich skryli pred tvárou Boha a jeho Syna, a uzatvára: „*lebo prišiel ten*

vel'ký deň jeho hnevu, a kto môže obstáť?“ (Zjavenie Jána 6:17, pozn. prekl.)

A odpoveď na otázku „*Kto obstojí?“* je: iba tí, ktorí uverili v Krista; tí sú chránení pred hnevom skrze krv, ktorú vylial za nich na Golgote. Budú sa tešiť z plného spoločenstva s ním po celú večnosť. Budeš medzi nimi, priateľ môj? Modlím sa k Bohu, aby si bol.

Michael Steedman

Zákon a proroci svedčia o Kristovi

Asi o osem dní po týchto rečiach vzal so sebou Petra, Jána a Jakuba a vystúpil na vrch modliť sa. Keď sa modlil, premenila sa mu tvár a odev zaskvel sa mu bielobou. A hľa, zhovárali sa s ním dvaja muži: Mojžiš a Eliáš zjavení v sláve, hovorili o jeho smrti, ktorú mal podstúpiť v Jeruzaleme.

Lukáš 9:28-31

Opäť sa dostávame k epizóde známej tiež ako Premena. Tentoraz budeme skúmať správu, ktorá sa k nám dostala prostredníctvom evanjelistu Lukáša. Z jeho slov sa dozvedáme, že keď sa Ježiš modlil na vrchole hory, vzhľad jeho tváre sa zmenil a jeho šaty sa stali jasné ako blesk – alebo, ako to opisuje Marek: „*beľšie, než by ich mohol vybieliť ktokoľvek na svete.*“

V predchádzajúcom článku (*Premenenie Ježiša*, str. 5) sme poznamenali, že tento lesk nebol spôsobený žiadnym odrazom svetla zvonku, ale bola to Pánova sláva, ktorá žiarila z jeho vnútra navonok. Ježiš bol v tom čase s apoštolmi Jakubom, Petrom a Jánom – a o mnoho rokov neskôr Ján mohol napísať: „*Videli sme jeho slávu, slávu jednorodného Syna, ktorý prišiel od Otca, plný milosti a pravdy.*“ (Ján 1:14)

Kým sa nachádzali na tom vrchu, zjavili sa dvaja muži – Mojžiš a Eliáš, a rozprávali sa s Pánom Ježišom. V poslednom článku sme hovorili o tom, že

kým Mojžiš zomrel a bol pochovaný, Eliáš bol jedným z dvoch mužov Biblie, ktorí vystúpili do neba bez toho, aby okúsili smrť. Boli teda v istom zmysle symbolom dvoch kategórií skutočných, pravých biblických veriacich, ktorých Ježiš vezme so sebou, aby boli navždy s ním, keď sa v posledný deň vráti v sláve: tých, ktorí budú ešte nažive a tých, ktorí už medzitým zomreli. No je tu však ešte jeden, pravdepodobne dôležitejší dôvod, prečo práve Mojžiš a Eliáš hovorili s Pánom Ježišom na vrchu Premenenia. Môžeme rozumieť, že Mojžiš predstavoval Boží zákon, teda desať Božích prikázaní v tom zmysle, že to bol Mojžiš, komu Boh zveril dosky Zákona na hore Sinaj.

Na druhej strane Eliáš predstavoval, zastupoval prorokov v tom zmysle, že ho môžeme považovať za predchodcu ostatných prorokov Starého zákona. Keď sa Židia chceli odvolávať na to, čo nazývame

Starým zákonom Biblie, zvyčajne používali výraz „*zákon a proroci*“. Je to komplexný, súhrnný výraz, ktorý sa vzťahoval na celé Bohom inšpirované Písma.

Zákon obsahoval stránku morálnu (morálny aspekt, v srdci ktorého je Desatoro prikázaní); stránku uctievania vrátane obetného systému sumarizujúceho pokyny kedy, kde, ako a kým majú byť zvieratá obetované. Rovnako obsahoval aj stránku sociálnu, ktorá vyučuje deti Izraela, ako by sa mali správať. Bol to Mojžiš, ktorému dal Boh zákon a bol to Mojžiš, ktorý ho predložil, predstavil ľuďom. Je zrejmé, že zákon bol po mnoho storočí základným kameňom každodenného života Židov. Bol to Boží vyvolený ľud, tí, ktorým sa zjavil Boh zvláštnym, špeciálnym spôsobom; v skutočnosti bol izraelský národ teokraciou, teda teokratickým národom – s Bohom ako ich najvyšším a zvrchovaným Panovníkom.

Boží zákon je dokonalý – ako by to mohlo byť inak, keď ho dal sám Boh? No ukázal sa byť nedostatočný. Čo tým myslíme, keď vravíme, že zákon bol nedostatočný? Prikázania boli nedostatočné v tom zmysle, že nemohli nikoho urobiť dobrým ani ho zmieriť s Bohom. Zákony, akokoľvek dobré, samy osebe nemenia ľudskú povahu a neprinášajú dokonalosť. A čo sa týka obetí, aj tie boli nedostatočné. Žiadne z tých zvierat, ktoré sa denne obetovali za hriechy, nemohlo vymazať ani jeden jediný ľudský hriech. Rozumieme, že to nie zvieratá zhršli proti Bohu, ale ľudské bytosti ako ja a vy. Takže môžeme rozumieť, že hoci bol zákon daný Mojžišovi samotným Bohom a že tento zákon bol dokonalý, no nemohol spôsobiť ani priniesť žiadnu zmenu do nášho vzťahu s ním. Apoštol Pavol sumarizuje situáciu

takto: „*Lebo vieme, že zákon je duchovný, ale ja som telesný, predaný pod hriech.*“ (Rímskym 7:14)

Otázkou zostáva, prečo nám Boh dal svoj zákon, keď veľmi dobre vedel, že ho nedokážeme dodržiavať a naplniť? Pavol odpovedá na túto otázku v liste Galatským: „*Zákon bol daný, aby nás priviedol ku Kristovi, aby sme boli ospravedlnení z viery*“ (Galatským 3:24). Vidíme teda, čo to znamená? Zákon bol nedostatočný, kým zostával nenaplnený. Nikto nedokáže naplniť Desť prikázaní, takže nás tieto ani nemôžu priviesť (bližšie) k Bohu. Zvieracie obete resp. obetovanie zvierat nám nemohlo pomôcť, pretože zviera nemôže zabezpečiť zmierenie s hriešnou ľudskou bytosťou. Ale – a toto je dôležitý bod –, zákon ako vychovávateľ, pestún nasmeroval ľudí ku Kristovi, ktorý zákon dokonale naplnil. V skutočnosti Ježiš naplnil morálny aspekt zákona tým, že počas svojho života dokonale dodržiaval všetky Prikázania. A obetnú stránku zákona naplnil tým, že obetoval sám seba – nevinného človeka na kríži – ako dokonalú obeť za hriechy sveta.

Mojžiš bol teda prítomný na vrchu Premenenia ako predstaviteľ Božieho zákona. No ako sme si už povedali, Eliáš bol tiež prítomný – ako zástupca, predstaviteľ prorokov. Čo bolo jednou z hlavných úloh prorokov Starého zákona? Bolo ňou predpovedať, prorokovať príchod Mesiáša, ktorý odníme, vezme hriechy sveta tým, že za hriešnikov zomrie sám. Posledným v tomto rade prorokov bol Ján Krstiteľ. Pamätáme si, čo volal na ľudí, keď im poukazoval na Krista? „*Ajhla, Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta.*“ (Ján 1:29) Žiaden iný baránok, ani býk či koza by niečo také nikdy nedokázali,

no Boží vyvolený Baránok, Ježiš Kristus, ten spravodlivý, to dosiahol na Golgote.

Zákon a proroci teda neustále ukazovali na príchod toho, kto mal naplniť všetky prikázania, obeť a všetky zaslúbenia. Predstavitelia zákona a proroci – Mojžiš a Eliáš boli s Ježišom na vrchu Premenenia a s Ježišom sa rozprávali. No o čom sa rozprávali? V evanjeliu sa píše: „*Hovorili o jeho smrti (odchode), ktorú mal podstúpiť v Jeruzaleme.*“ (Lukáš 9:31). Slovo „*odchod*“ tu znamená doslova „*exodus*“ a v tomto kontexte sa vzťahuje na umučenie Pána Ježiša; jeho utrpenie, smrť, vzkriesenie a návrat do slávy. Vedeli, že on je naplnením všetkého, čo bolo po stáročia zaslúbené v zákone a prorokoch. Bol nádejou celého ľudstva. Spása hriešnikov nemohla prísť cez zákon prikázaní a obetí a Mojžiš s Eliášom to vedeli. Vďaka viere v túto jedinečnú obeť, ktorá bola raz a navždy vykonaná na Golgote, mohlo byť mužom a ženám odpustené, a tak mohli byť zmierení s Bohom.

Aké ponaučenie z toho plynie pre vás, priatelia? Ponaučenie, že sa nikdy nemôžeme k Bohu priblížiť dodržiavaním zákona alebo dodržiavaním prikázaní. Všetko, čo môže urobiť zákon, je zdôrazniť, pripomenúť závažnosť našich hriechov a ukázať našu potrebu Krista. Podobne ani žiadna obeť, ani sebazaprenie nám nezaistia miesto v nebi. Nie, cesta k sláve vedie vierou v Ježiša Krista, ktorý sa raz a navždy vydal ako dokonalá obeť za hriech. Pamätajme, že zákon je vychovávateľom, pestúnom, ktorý nás má priviesť ku Kristovi. Preto Ježiš vyhlásil: „*Ja som cesta, pravda a život. Nikto neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa.*“ (Ján 14:6)

Drahí priatelia, Ježiš naplnil zákon a prorokov a teraz vás volá, aby ste zanechali všetky ľudské spôsoby a prostriedky, ako sa dostať k Bohu a aby ste svoju dôveru vložili v jeho dokončené dielo na Golgote, a tak mohli byť spasení.

Michael Steedman

Dôsledky Synovej smrti

- 1) *Náčelníkovi speváckeho zboru na nápev: Smrť synova. Žalm Dávidov.*
- 2) *Oslavovať ťa budem, Hospodine, celým svojím srdcom, budem rozprávať všetky tvoje divy.*
- 3) *Radovať sa budem a plesat' v tebe, žalmy budem spievať tvojmu menu, ó, Najvyšší!*

Žalmy 9:1-3

(Prosím čitateľa, aby si najprv prečítal celý deviaty žalm.)

Bratia a sestry, pred sebou máme jeden z Dávidových žalmov. Nemôže nám uniknúť, že Dávid v ňom oslavuje Boha, Hospodina, ako Sudcu celej zeme. Tento žalm je silnou výpoveďou o tom, že Boh je Sudca a je to On, kto súdi. Ho-

voría o tom viaceré verše tohto žalmu a ďalšie iné miesta starozákonných písem. V tomto článku sa na deviaty žalm chceme pozrieť očami novozákonného veriaceho. Nebudeme pozerat' na historickosť žalmu, ale budeme si

všimáť všetko, čo je v ňom napísané, cez poznanie Novej zmluvy a toho, že naším Pánom je Ježiš Kristus z Nazareta. Pozrieme sa aj na to, že súd je iný s tými, ktorí v Boha uverili a iný s tými, ktorí neuverili.

Žalm je určený náčelníkovi speváckeho zboru na nápev Smrť synova (verš 1). Túto skutočnosť nemôžeme prejsť len tak bez povšimnutia. Prečo je nápev žalmu Smrť synova?! Medzi biblistami nie je zhoda v tom, prečo je to tak a o čo presne ide v prvom verši. Myslí sa tým smrť niektorého konkrétneho Dávidovho syna, alebo ide o niečo iné?

Čo v nás spôsobuje slovo smrť najmä vtedy, keď sa týka niekoho z našich blízkych alebo príbuzných? Smrť v našich srdciach spôsobuje zármutok – a takýto stav býva spojený so smrťou všeobecne: smrť rovná sa zármutok. Lenže keď čítame verše žalmu ďalej, napríklad verše 2 a 3, nemôžeme si nevšimnúť jednu pozoruhodnú vec – Dávid sa nesmierne raduje: oslavovať ťa budem, Hospodine... radosť sa budem a plesať. To nie je prejav zármutku napriek tomu, že žalm je zhudobnený na nápev Smrť synova.

Prečo sa Dávid raduje a oslavuje Hospodina? Oslavuje azda smrť svojho syna? To nikde o Dávidovi nečítame. Či to je kniha Samuelova jedna alebo druhá, alebo sú to Kronické knihy, nečítame v nich, že by sa Dávid radoval nad smrťou niektorého zo svojich synov. A napriek tomu určil žalmu nápev Smrť synova a raduje sa. Raduje sa a oslavuje Hospodina. Dôvod jeho radosti a oslavovania je uvedený vo veršoch 4 a 5: „Lebo moji nepriatelia sa obrátili nazad, klesli a zahynuli od tvojej tváre, lebo si rozsúdil môj súd a moju pravotu;

sadol si na prestol, spravodlivý sudca.“ Dávid oslavuje Hospodina kvôli svojim nepriateľom. Kvôli nepriateľom, od ktorých ho Hospodin zachránil. Všimnime si, že Dávid nevyzdvihuje seba, svoje schopnosti. A pritom dobre vieme, aký bol Dávid veľký hrdina. A nevyzdvihuje žiadnu svoju schopnosť, že „ja som porazil“, ale hovorí, že „zahynuli od tvojej tváre“. Čiže Boh je príčinou, prečo sa jeho nepriatelia obrátili nazad. Je to Boh, ktorý rozsúdil jeho pravotu, jeho spor. To je dôvod, prečo Dávid oslavuje Boha – kvôli jeho nepriateľom. Nepoznáme súvislosti, prečo Dávid písal žalm na nápev Smrť synova, ale vieme, aké dôsledky prináša Synova smrť do nášho života.

Teraz nehovorím o žiadnom zemskom synovi, ale hovorím o Božom Synovi. Smrť Božieho Syna priniesla dôsledky do našich životov, do každého jedného života. Kto porozumel tomu, prečo zomrel Boží Syn? Je to tá najväčšia vec, najväčšia udalosť v našom živote. Čo sa s nami udialo, keď sme porozumeli, prečo zomrel Boží Syn a aké dôsledky má jeho smrť pre naše životy? Radikálne to zmenilo naše zmýšľanie. Radikálne to premenilo naše srdce presne tak, ako to Boh zaslúbil: „dám im nové srdce a nového ducha“. Od tej chvíle sme začali nenávidieť všetko to, čo sme predtým milovali. A naopak: všetko to, čo sme nenávideli, sme začali milovať. To je dôsledok toho, že sme porozumeli Synovej smrti.

Vo chvíli, keď sme porozumeli smrti Božieho Syna, mali sme azda dôvod byť zarmútení? Mali sme dôvod na smútok? Práveže naopak! Práve, že táto smrť v nás spôsobila obrovskú radosť.

Radosť v našich srdciach. A oslavovali sme v tej chvíli Boha nie preto, že by sme mali radosť, že Boží Syn trpel, ale naša radosť pramenila z poznania, čo to prinieslo do nášho života. To sú dôsledky Synovej smrti: „Lebo moji nepriatelia sa obrátili nazad, klesli a zahynuli od tvojej tváre“ (verš 4). Rovnako ako Dávid, aj my môžeme povedať, že sa radujeme v tom, že naši nepriatelia boli porazení, boli zničení a odvrátili sa od nás preto, že už nad nami nemajú moc. Kto sú to tí naši nepriatelia? Nuž, ten najväčší nepriateľ bola predsa smrť. A ostňom smrti je hriech. Je to hriech, ktorému sme slúžili, a ktorý nás úplne zotročoval. Nemali sme žiadnu slobodu. Boli sme otrokmi toho, čo sme robili, čo nás držalo a ťahalo do smrti. Po celý čas sme boli v smrti, a to je náš najväčší nepriateľ. Ale smrť bola porazená tým, že Pán Ježiš, Boží Syn, zomrel na kríži. A tým, že vstal z mŕtvych.

Keď Pavol píše Timotejovi o milosti v 2. liste v 1. kapitole, tak hovorí, že už je zjavená Božia milosť tým, že sa zjavil Pán Ježiš Kristus. V 10. verši pokračuje –, ktorý (Pán Ježiš) zahladil smrť a vyviedol na svetlo život a neporušiteľnosť skrze evanjelium („zjavená teraz [milosť] zjavením sa nášho Spasiteľa Ježiša Krista, ktorý zahladil smrť a vyviedol na svetlo život a neporušiteľnosť skrze evanjelium“). Toto je dôsledok smrti Pána Ježiša Krista. Dôsledok smrti Božieho Syna. Jediné, nad čím sme mohli smútiť a zarmútiť sa, boli naše vlastné hriechy, naša vlastná vina pred Bohom. On tým, že vykonal túto vec (zahladil smrť), dosiahol: „ohromil si národy, zahubil si bezbožníka, zahladil si ich meno na večné veky, nepriateľ, dokonané sú

tvoje pustošenia“ (verše 6 a 7). Toto sa presne týka nás. Dokonané sú pustošenia nášho nepriateľa. V Liste Židom, v 2. kapitole v 14. verši čítame, že Pán Ježiš vzal na seba ľudskú podobu a to preto, aby smrťou zahladil toho, ktorý má vládu smrti, t. j. diabla. („Teda keď deti stali sa účastnými tela a krvi, tak aj on podobným spôsobom stal sa účastným toho istého, aby smrťou zahladil toho, ktorý má vládu smrti, to jest diabla.“) Ten nepriateľ, ktorý nás sužoval, je diabol. Tým, že prišiel na tento svet, tým, že sa stal človekom, tým, že na jeho ľudskom tele bol vykonaný súd a on zomrel, zahladil toho, ktorý má vládu smrti, diabla.

Apoštol Ján vo svojom 1. liste, v 3. kapitole v 8. verši hovorí, že „na to sa ukázal Syn Boží, aby skazil diela diablove“. A hovorí tam tiež, že „kto robí hriech, je z diabla, lebo diabol hreší od počiatku“. Boli sme to my, ktorí sme poznali diela diablove, ktorí sme prispievali k tomu, aby bolo budované diablove kniežatstvo. Ale tým, že sa ukázal Pán Ježiš, skazil všetky jeho diela. A tie diela boli v nás. My sme boli tí hriešnici, ktorí sme svoje životy budovali, ktorí sme stavali na svojich vlastných hriechoch. A on sa ukázal na to, aby ich skazil. To je dôsledok smrti Pána Ježiša.

Keď Pán hovoril svojim učeníkom, že im zošle Svätého Ducha, ktorý bude usvedčovať svet o spravodlivosti, o súde, tak hovorí, že o súde práve preto, že knieža tohto sveta je už odsúdené, hoci je stále ešte tu. Stále pôsobí medzi synmi neposlušnosti. Napriek tomu je už odsúdené. Ale my sa môžeme radosť v tom všetkom, že sme spoznali, čo priniesla smrť Božieho Syna do nášho

života. Môžeme sa radovať v tom, že Boh zaslúbil, že každý, kto v neho verí, už nepríde na súd, už nebude odsúdený, ale prešiel zo smrti do života. Môžeme sa radovať v tom, že vyviedol na svetlo život a neporušiteľnosť skrze evanjelium. Preto je evanjelium dobrá správa. Preto sa človek z toho raduje, keď porozumie, že má život a neporušiteľný život, a že ten život sa nikdy neskončí, nikdy nemôže byť narušený.

Dávid píše, rozsúdil si môj spor, a rovnako bol aj náš spor rozsúdený. Náš spor rozsúdil sám Boh smrťou svojho Syna. Sám Boh pripravil spasenie pre svoj ľud, pre každého, kto uverí v Ježiša Krista – a kto v neho uverí, tomu smrť Božieho Syna priniesla dôsledky do jeho života, priniesla mu viditeľnú radostnú zmenu.

O Bohu je často písané, že bude súdiť. Vo veršoch 8 a 9 čítame: „Ale Hospodin tróni na veky; svoj trón stavia nato, aby súdil. On bude súdiť okruh sveta v spravodlivosti; rozsúdi národy v pravosti.“ Dávid vedel o tom, že Boh je ten, ktorý bude súdiť. Z poznania Nového zákona vieme, že kto bude tým Sudcom, ktorý príde. V Skutkoch v 17. kapitole vo verši 31 je napísané: „(Boh) ustanovil deň, v ktorom bude súdiť celý svet v spravodlivosti v osobe muža, ktorého určil nato, a podáva všetkým ľuďom vieru vzkriesiac ho z mŕtvych.“ Kto bol vzkriesený z mŕtvych?

Je to Pán Ježiš, Boží Syn. Je to on, ktorý príde v ustanovený deň a bude v spravodlivosti súdiť celý svet. Celý svet! „Lebo Syn človeka príde v sláve svojho Otca, so svojimi anjelmi a vtedy odplatí každému podľa jeho skutkov.“ (Matúš 16:27) Nikto z ľudí sa nevy-

hne spravodlivému súdu. Každý skutok, všetko, bude raz súdené. Otázka len je: Kedy bude vykonaný tvoj súd? Či bude vykonaný v ten ustanovený deň, keď príde ten spravodlivý Sudca, keď príde Pán Ježiš druhýkrát na túto zem, alebo súd nad tebou už prebehol na kríži, kde zomrel Pán Ježiš Kristus za tvoje hriechy? To sú tie dva rozdielne súdy, ktoré sme spomenuli v úvode článku. Áno, tam na kríži bol vykonaný náš súd – každého, kto uveril v jeho meno.

Keď Peter hovoril Kornéliovi o Pánovi Ježišovi v Skutkoch 10:42, tak mu oznámil: „A prikázal nám, aby sme hlásali ľudu a dôrazne svedčili, že on je tým od Boha určeným sudcom živých aj mŕtvych.“ Každý, koho nezasiahla Synova smrť, koho sa nedotkla, komu nepriniesla dôsledky do jeho života, ten stále čelí súdu. Stále je pod súdom. Boli sme to my, ktorí sme chodili vo všetkých možných nehanebnostiach, ako hovorí Písmo, v zlých žiadostiach, zbytočnom pití vína, hodovaniach, pijatikách, vo všetkom odpornom, hnusnom modlárstve. To sme boli my. A mnohí to robia do dnešného dňa – tí, ktorí neuverili v Božieho Syna. Mnohí takto žijú. Ale týmto hovorí Božie slovo, že vydajú počet tomu, ktorý je hotový súdiť živých i mŕtvych. Posledný súd sa týka úplne každého, kto neuveril v evanjelium Ježiša Krista a je jedno, či už niekto zomrel, alebo bude ešte žiť v čase druhého príchodu Božieho Syna. Jedného dňa bude odsúdený. Keď bude Boh na konci vekov súdiť tento svet, bude jediným Sudcom. Tým, ktorých súd už prebehol na kríži, je a bude Boh útočiskom: „A Hospodin bude vysokým útočiskom potlačenému, vysokým útočiskom v časoch súženia.

A budú v teba dúfať tí, ktorí znajú tvoje meno; lebo ty neopustíš tých, ktorí ťa hľadajú, ó, Hospodine“ (verše 10 a 11). Našou jedinou nádejou je Pán Ježiš Kristus. A jedinou nádejou je pre každého jedného človeka, ktorý nechce prísť na odsúdenie. Odsúdenie netreba brať na ľahkú váhu, je vážne, lebo je napísané, že Boh v spravodlivosti bude súdiť tento svet.

Jeden kazateľ raz povedal, že tá najhoršia vec pre hriešnika je, že Boh je spravodlivý. Ale prečo? Nuž, je to práve preto, že Boh nikdy neprižmúri oko, nikdy neprehliadne žiadnu vec. Boh sa nikdy nenechá ničím podplatiť. A aké vážne to je, hovorí Pán Ježiš: „Ale hovorím vám, že z každého prázdneho slova, ktoré povedia ľudia, vydajú počet v deň súdu; lebo zo svojich slov budeš ospravedlnený a zo svojich slov budeš odsúdený.“ (Matúš 12:36-37) Nielen skutky, ale dokonca ešte aj to, čo človek hovorí a ako zmýšľa. Z toho všetkého sa raz bude zodpovedať pred Bohom. Ale tým, ktorí uverili v Krista, je Boh nádejou. V neho dúfajú. Veď je to presne to, čo oznamoval prorok Izaiáš a čo cituje aj Nová zmluva: „Hľa, môj služobník, ktorého som vyvolil, môj milovaný, v ktorom sa zalúbilo mojej duši, položím svojho Ducha na neho, a bude zvestovať národom súd; nebude sa vadiť ani nebude kričať, ani nikto nepočuje na ulici jeho hlasu; nalomenej trstiny nedolomí a tlejúceho knôtu nevyhasí, dokiaľ neprivedie súd k víťazstvu; a v jeho mene dúfať budú národy.“ (Matúš 12:18-21) Tieto slová sú o Kristovi. Tieto slová sú o tom, ktorý prišiel zachrániť hriešnikov. V jeho mene budú dúfať národy, v mene Ježiša Krista. On priviedol súd

k víťazstvu. On porazil nášho nepriateľa, smrť a hriech. Už sa nemusíme desiť, už nie sme pod Božím hnevom my, ktorí sme uverili v jeho meno, náš súd už bol vykonaný. Pán Ježiš nám zabezpečil vchod do svätyne svätých. Preto mu môžeme spievať žalmy. Preto ho môžeme chváliť. Preto sa môžeme radovať, lebo on rozriešil našu pravotu.

Súd ale čaká ešte tých, ktorí v Božieho Syna nikdy neuverili. Pre tých je varovanie: Boh pamätá na všetky skutky človeka, nezabúda na ne a všetko príde na súd pred neho: „lebo on vyhľadáva vyliatu krv a pamätá na ňu, nezabúda na krik utrápených“ (verš 13). Možno človek vykonal niečo vo svojom živote, na čo už dávno zabudol. A bolo to zlé. Ale Boh to privedie na súd. Nikdy na to nezabudne. Pamätá na všetky neprávnosti človeka.

Boh súdi a na nič sa nezabudne. Pomsta nepatrí do rúk človeka: „Nie sami sa pomstiac, milovaní, ale dajte miesto hnevu, lebo je napísané: Mne pomsta; ja odplatím, hovorí Pán.“ (Rímskym 12:19) On je ten, ktorý spravodlivo rozsúdi, nie človek. „Nepovedz: Odplatím zlé! Očakávaj na Hospodina, a pomôže ti.“ (Príslovia 20:22) Je to Boh, ktorý pomáha skrúšenému srdcu. Je to Boh, ktorý vytrhuje zo smrti skrze Ježiša Krista. Nikto iný a nič iné.

V 14. verši čítame: „Zmiluj sa nado mnou, Hospodine; vidz moje trápenie, ktoré znášam od tých, ktorí ma nenávidia, ty, ktorý ma vyzdvihuješ z brán smrti.“ Kto dokáže vyzdvihnúť z brán smrti? Žiadny človek. Žiadna udalosť. Nič. Jedine Boh sám môže túto vec vykonať. A túto vec vykonal Pán Ježiš. On nás vyzdvihol z brán smrti. Ale ak máme

byť vyzdvihnutí, ak máme byť vytrhnutí zo smrti, potom musíme začať slovami, ktorými sa začína tento verš: „Zmiluj sa nado mnou.“ Toto musí byť prvé v našich ústach. Keď chcem prichádzať k Bohu, musím začať vyznaním: „Zmiluj sa nado mnou.“ Sme to my, ľudia, ktorí sú nedostatoční. Keď chcem chváliť Boha a svedčiť o všetkých jeho skutkoch a o všetkom, čo vykonal v mojom živote, o jeho spasení a plesat' v ňom, ako to máme zapísané v 15. verši, tak musím začať slovami: „Zmiluj sa nado mnou!“ Toto je naša štartovacia čiara, odkiaľ máme začať, keď chceme porozumieť tomu, čo Boží Syn pre nás vykonal na kríži, a zažiť to.

Boh nezabúda. V 19. verši čítame: „Lebo nebude chudobný zabudnutý na veky; nádej ponížených nezahynie na večnosť.“ Ako človek schudobnie? Presne tak, že začne slovami: „Zmiluj sa nado mnou.“ Pán Ježiš hovorí: „Blahoslavení chudobní duchom, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“ (Matúš 5:3) To je naša nádej – nebeské kráľovstvo. A prečo sú chudobní duchom? Pretože sa ponížili. Preto, že začali slovami: „Zmiluj sa nado mnou, Hospodine.“ A potom našli v Bohu záchranu a odmenu: „Lebo ak je v budúcnosti nejaká odmena, tvoje očakávanie nebude vyťaté.“ (Príslovie 23:18). V Bohu je nádej človeka, len treba začať slovami: „Zmiluj sa nado

mnou, Bože, lebo som sa prehrešil voči tebe. A chcem rozumieť tomu, čo Boží Syn urobil aj pre mňa.“ Zmiluj sa nado mnou, Hospodine, a uzdrav aj moje srdce! Toto je štartovacia čiara človeka a jeho odmena nebude vyťatá.

Boh všetko pripravil a ponúka záchranu tak, ako sme čítali v 17. kapitole Skutkov – ponúka všetkým ľuďom vieru, vzkriesiac Pána Ježiša Krista z mŕtvych. Všetko je pripravené a človeku stačí uveriť. Stačí pozrieť na golgotský kríž a uvidieť, že nádej je jedine vo viere v neho. V toho, ktorý položil za nás život.

Nádej je v Synovej smrti. Preto môžeme oslavovať Boha. Pretože si uvedomujeme, že sme skutočne len prach. Narodili sme sa v hriechu a keby nie Krista, všetci by sme zahynuli. Kristus je jediný, kto vyslobodzuje.

Boh je našou nádejou. Pán Ježiš je ten, v ktorého meno dúfame. Každú útechu a každú nádej máme v ňom. Ved' akékoľvek súženie prichádza do nášho života, akékoľvek trápenie, vždy sa môžeme utiekať k nášmu Pánovi preto, že on nás nikdy neopustí a nikdy nás nezanechá. V ňom máme odpočinutie, v ňom máme nádej večného života. Vždy musíme pozerat' iba na neho. Na nášho milovaného Pána Ježiša Krista, ktorý uvádza pokoj do našich srdc.

Vladimír Šuplata

*Keď vidím tvoje nebesia, dielo tvojich prstov, mesiac a hviezdy,
ktoré si postavil, myslím si: Čo je smrteľný človek, že pamätáš na neho,
a syn človeka, že ho navštevuješ!*

Učinil si ho málo menším než je Boh; korunoval si ho slávou a ctou.

Žalm 8:4-6

Nasledovanie, prenasledovanie a zotrvanie v dokonalosti

Ale aj všetkých, ktorí chcú pobožne žiť v Kristu Ježišovi, budú prenasledovať.

2. Timotejovi 3:12

V minulej časti sme si hovorili o ľuďoch, ktorí znižujú vážnosť Božieho slova. O tých, ktorí budú do konca tvrdiť, že to nie je až také vážne, čo je napísané v Písme, a nie sú ochotní zanechať veci, ktoré sú vo svete, svoj luxus, rozkoše a ďalšie veci, lebo ich milujú viac ako Boha. Hoci sa im mnohé z kresťanstva páči, bude o nich vždy platiť, že sú to ľudia, čo sa stavajú proti pravde, ktorí majú tvárnosť pobožnosti. Skončili sme deviatym veršom, a ten hovorí, že ich nerozum bude zrejmý a ďalej nepostúpia.

Pavol teda na jednej strane opisuje Timotejovi týchto ľudí, čo robia, ako zmyšľajú, na druhej strane hovorí o ňom samom: „ale ty, Timotej, ty taký nie si“. Ty si nasledoval moje učenie, môj spôsob života, úmysel, moju vieru, zhovievavosť, lásku, trpezlivosť“ (2. Timotejovi 3:10). Timotej bol vždy po Pavlovej pravej ruke. Mali nádherný vzťah ako otec a syn a Pavol to často opisuje vo svojich listoch, kde ho nazýva svojím synom. Napokon aj tento list sa začína tým, že Timoteja v 2. verši 1. kapitoly oslovuje: „Timotejovi, milovanému dieťaťu“. Aký bližší vzťah môže byť, než je medzi otcom a synom? Keď otec nazve svojho syna milovaným dieťaťom. Pavol sa v Liste Filipanom zmieňuje o Timotejovi slovami: „ale jeho dokázanosť znáte. A že ako dieťa otcovi, tak slúžil so mnou vo veci evanjelia“. Dieťa neslúži otcovi ako otrok, dieťa je vyjadrením úžasne blízkeho vzťahu, lebo dieťa, a najmä syn, sa vždy motá okolo otca. Vidí to, čo robí otec a snaží sa ho napodobňovať. To je vzťah, kde neslúži ako otrok, ale ako dieťa otcovi. To isté vidíme na Timotejovi a Pavlovi. Timo-

tej bol ako Pavlov syn a napodobňoval ho, preto mu Pavol píše: „Nasledoval si moje učenie, môj spôsob života. Všetkého si bol účastníkom.“ A keď aj niekam Timoteja poslal, napríklad do Korintu, tak o ňom napísal (1. Korintanom 4:17): „Preto som vám poslal Timoteja, ktorý je mojím milovaným dieťaťom a verným v Pánovi, ktorý vás upomenie na moje cesty v Kristu Ježišovi, ako učím všade, v každom zbore.“

To, čo učil v Korinte, učil aj vo Fili pách, v Galácii a v každom zbore a všetko bolo sprevádzané Božou mocou tak, ako to čítame v Skutkoch apoštolských i Pavlových listoch. Vidíme veľký počet pohanov, ktorí sa obracali ku Kristovi, i mnohých zo Židov. Keď teda čítame, že si nasledoval moje učenie, môj spôsob života, Pavol tým určite nechce vyzdvihnúť v pýche seba – Pavol tak naozaj žil. Bol to jeho skutočný život, dokázaný mocným pôsobením Ježiša Krista. Slovo zvesti potvrdzoval mnohými znameniami a zázrakmi. Jeho učenie sa odzrkadľovalo v jeho živote a to, čo učil, aj skutočne žil.

Môžeme sa porovnať s Pavlom? To, čo hovorí Timotejovi: „Ale ty si nasledoval moje učenie, môj spôsob života...“, platí aj o nás? Môžem dať samého seba za príklad svojmu synovi? „Vezmi si príklad odo mňa, môj synu! Nasleduj moju vieru, môj spôsob života, moju lásku a trpezlivosť?“ Môže každý z nás pred svojím synom či príbuzným alebo známym takto predložiť seba za vzor? Žijeme naozaj takto? Mnohí musíme ešte veľa pobehnúť, aby sme dobehli tam, kde bol Pavol. On sa tými slovami nechválil, nie je to pýcha, pretože v 11. verši Timotejovi hovorí, že nasledoval Pavlove prenasledovania, utrpenia, všetko to, čo ho zastihlo. Spomína utrpenia, aké mal v Antiochii, v Ikónii a v Lystre, pretože Timotej z toho kraja pochádzal, konkrétne z Lystry. Tam ho Pavol našiel ako syna veriacej Židovky.

Keď bol Pavol v Antiochii a hlásal evanjelium v židovskej synagóge, uverili tam viacerí Židia, prozelyti a mnohí pohania si žiadali, aby im Pavol ešte hovoril. No Židia v Antiochii vzbúrili popredné ženy a proti Pavlovi a Barnabášovi podnietili prenasledovanie. Vyhnaní odtiaľ išli potom do Ikónie, kde sa stretli s takým istým odporom, a napokon utiekli do Lystry. V Lystre potom Pavol hlásal evanjelium, ktoré bolo potvrdené veľkým zázrakom. Pred očami všetkých ľudí uzdravil od narodenia chromého muža a tento človek uveril. Ľudia, keď to videli, boli z toho zmätení a hovorili, že na zem zostúpili bohovia a chceli z apoštolov urobiť svojich bohov a obetovať im býkov. Vtedy im hovorili: „a vraveli: Mužovia, čo to robíte? Aj my sme ľudia, ktorí trpíme podobné neresti ako vy, ktorí vám zvestujeme

evanjelium, aby ste sa obrátili od týchto márností k živému Bohu, ktorý učinil nebo i zem i more i všetko, čo je v nich“ (Skutky 14:15) a len-len, že ich Pavol zastavil. Chromý človek, ktorý nikdy nechodil, začal zrazu chodiť a všetci boli z toho, čo videli, úplne zmätení. Len tak-tak, že ich zastavili, aby nezačali obetovať zvieratá a napomenuli, aby sa obrátili od týchto márností, keďže aj apoštoli sú iba ľudia. Krátko nato prišli Židia z Antiochie a naviedli zástupy, tie isté zástupy, ktoré apoštolov oslavovali, aby Pavla ukameňovali, čo aj spravili a vyvliekli ho z mesta, lebo si mysleli, že zomrel. Urobil azda Pavol niečo zlé? Ved' urobil dobrý skutok. Uzdravil chromého od narodenia, hlásal evanjelium, ukrižovaného a zmŕtvychvstalého Krista, čo Boh potvrdil veľkou mocou. A akú odmenu za to dostal? Kameňovali ho. Toto bola odplata za to, že urobil dobrý skutok. Je to hrozná vec, ale všimnime si súvislosť s Pánom Ježišom.

Keď Ježiš vchádzal do Jeruzalema, ľudia ho vítali palmovými ratolestami a kričali: „Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom! Hosana na výsostiach!“ Vítali svojho Kráľa, obrovský dav. A o pár dní na to stojí ten obrovský dav pred Pilátom a kričí proti Ježišovi: „Ukrižuj ho! Ukrižuj ho!“ Čo urobil Pán Ježiš? Ved' dobre robil všetkému ľudu: uzdravoval, kriesil mŕtvych, vzkriesil Lazara, a Židia rozmýšľali, ako ho zabijú. Čo urobil Pavol? Uzdravil chromého, a aká odplata sa mu dostala? Zástup, ktorý ho oslavoval za ten veľký skutok, ten istý zástup ho kameňoval.

Verím, že keby Pavol s Barnabášom ich obeť vtedy prijali, boli by tými ľuďmi veľmi oslavovaní, ale tým by zapreli

Krista, pretože to nebola Pavlova moc, ani Barnabášova, ale Božia, ktorá potvrdila slová evanjelia, že apoštoli zvestujú Božie veci. Keď im však povedali „my sme len ľudia“, nech sa obrátia od márnosti, zrazu to všetko stratilo pre tých ľudí vážnosť, a preto prišlo prenasledovanie. Nechali sa naviesť od Židov, aby Pavla ukameňovali.

Keď sa toto dialo Pavlovi a rovnako Pánovi, nemôžeme čakať niečo iné ani my. V 2. Timotejovi 3:12 čítame: „Ale aj všetkých, ktorí chcú pobožne žiť v Kristu Ježišovi, budú prenasledovať.“ Keď svedčíme o Kristovi, ľudia sa nám otáčajú chrbtom, znevažujú nás, pre mnohých sme bludármi, sektármi. To je údol každého, kto chce pobožne žiť.

Mnohí o sebe tvrdia, že sú pobožní, ale čím sa meria ich pobožnosť? Prevažne tým, že ich iní vidia chodiť do kostola a potom povedia: „To je pobožný človek, lebo chodí do kostola.“ Keď sú teda pobožní, pýtam sa sám seba, prečo ich nikto neprenasleduje? Prečo nemajú súženie a utrpenie vo svojom živote pre vieru a pobožnosť? Pobožnosť sa nemeria počtom príchodov do kostola, ale tým, ako kto žije a čo rozpráva. Keď nám List Títovi hovorí, aby sme sa odriekli bezbožnosti a svetských žiadostí a rozumne, spravodlivo a pobožne žili na tomto svete, znamená to, že sa máme odrieknuť bezbožnosti a svetských žiadostí, aby sme rozumne a spravodlivo žili na tomto svete. Spravodlivo žiť znamená, že nebudem nič falšovať, podvádzať, klamať, okrádať, dávať, alebo prijímať úplatky. Presne toto však robí dnešný svet. Zarobiť peniaze, mať viac, dosiahnuť niečo aj na úkor iných. Aj to, že niekoho potupím,

zašliapem, podvediem, len aby som dosiahol svoj cieľ. A keď mám v živote takúto príležitosť, ktorú nevyužijem, lebo som uveril v Krista, som pre tých ľudí čudák a blázon. To je dôvod, prečo nemôžem dosiahnuť niečo, čo mám na dosah, aby som tým niekomu neublížil alebo neoklamal. Hoci by to nikto nevidel, no Boh to stále vidí naše srdce, naše zmýšľanie. Ako Pavol píše, „nasledoval si môj úmysel“. Ak máme zlý úmysel v srdci, ako dáme seba za príklad svojmu synovi?

Keď v našej krajine svedčíme o Kristovi, nikto nás za to teraz neprenasleduje, no sú krajiny, kde kresťanov tvrdo prenasledujú. Všeobecne však platí, že pre pravdu nás znenávidia. A to nie len dnes alebo v 1. storočí, bolo to vždy. Už prorok Amos písal: „Nenávidia v bráne toho, kto karhá, a toho, kto hovorí pravdu, majú v ohavnosti.“ (Amos 5:10) Keď poviete niekomu pravdu alebo ho napomeniete, že to, čo robí, je prevrátenosť, modlárstvo, tak vás znenávidí, vzbudí proti vám prenasledovanie. Je málo tých, ktorí prijímajú slovo, ktorí milujú pravdu. Pán Ježiš v Ján 17:14 hovorí: „Ja som im dal tvoje slovo, a svet ich vzal v nenávisť, pretože nie sú zo sveta, ako ja nie som zo sveta.“ Ani my už viac nie sme zo sveta, pretože sme uverili tomu, ktorý nie je zo sveta. Bol na tomto svete, ale povedal „nie som zo sveta“, pretože neprišiel na to, že sa mu zapáčilo žiť na tomto svete, ale aby nás vykúpil z tohto sveta a jeho žiadostí. Preto odmietame robiť to, čo robí celý svet. Čo je mu normálne, my považujeme za hriech. Svet nás bude nenávidieť, pretože nechceme byť ako tí, ktorí sú vo svete. Chceme sa odrieknuť bezbožnosti a svetských

žiadostí a rozumne žiť na tomto svete. Pán Ježiš povedal: „Ak chce niekto ísť za mnou, nech zaprie sám seba a vezme svoj kríž a ide za mnou!“ (Matúš 16:24) To je údel toho, kto uverí, kto chce kráčať za Kristom, koho povolá a ukáže mu svoju milosť: „Ja som za teba zomrel na kríži, ja som dal svoj život za teba. Pod' a nasleduj ma! Ale keď chceš ísť, keď si uveril, rátať s tým, že musíš zobrať svoj kríž.“ Musíš ho zobrať a kráčať za Pánom, pretože keď chceš ísť, musíš pobožne žiť. A keď budeš pobožne žiť, budú ťa prenasledovať, nenávidieť, budú ti hovoriť, že si bludár a sektár, a toto je naším údelom. Každému, kto čerstvo uverí, by sa malo povedať: „Áno, máš radosť, máš pokoj v srdci, je to všetko nádherné, ale pamätaj, že ťa budú prenasledovať, že prídu ťažkosti, prídu utrpenia, že mnohí z tvojej rodiny sa ti obrátia chrbtom, ale Pán Ježiš povedal, že keď aj stratíš svoju matku, svojho brata, budeš mať stonásobne viac matiek, otcov, dcér, synov, súrodencov.“

Daniel žil tiež pobožne. Mal zvyk sa ráno, večer aj na obed modliť k Bohu pri otvorenom okne, obrátený tvárou k Jeruzalemu, podľa Šalamúnových slov. Čo zlé urobil, že bol hodený do jamy s levmi? Len preto, že sú ľudia na svete, ktorí nenávidia pravdu, nenávidia Boha, tak ako i my kedysi. Neboli sme vždy veriaci v Boha, robili sme si, čo sa nám zachcelo: „Lebo veď aj my sme boli kedysi nezmyselní, neposlušní, blúdiaci, otročiači rozličným žiadostiam a rozkošiam a žili sme v zlosti a závidi, ohyzdní, nenávidiaci jedni druhých.“ (Títovi 3:3) Toto čítame o sebe, to je to, čo nás charakterizovalo, ale vďaka Bohu, že prišla milosť do nášho života, ktorá nás teraz

vyučuje, aby sme sa odriekli bezbožnosti a všetkých svetských žiadostí.

Túžbou nášho srdca má byť, aby sme žili rozumne, spravodlivo a pobožne. Zlí ľudia okolo nás sa však budú vždy protiviť, ako tí čarodejní závrátníci (prevrátnenci), ktorých Pavol spomína v 13. verši. Oni budú spieť k horšiemu, ak sa nenechajú napraviť, ak nepríde Božia záchrana do ich života, tak to doslova znamená, že budú spieť zo zlého k ešte horšiemu, pretože zvädzajú do bludu a bludom sú pojatí, pohltení.

Pre nás však platí Pavlovo napomenutie v 2. Timotejovi 3:14: „Ale ty zostávaj v tom, čomu si sa naučil a o čom si sa presvedčil vediať, od koho si sa naučil.“ Zostávajme v tom, čo sme sa už naučili, tak ako Timotej. On sa učil od Pavla, ktorý ho napomínal týmito slovami: „Za vzor zdravých slov maj tie, ktoré si počul odo mňa.“ No nie len Pavol bol jeho príkladom, pretože v 1. kapitole vo verši 5 čítame, že koreň toho, odkiaľ pochádza Timotejova viera, je jeho matka a stará matka. Tam je základ, ktorý dostal ešte ako dieťa a Pavol to všetko iba utvrdil, keď sa potom popri ňom naučil všetko ostatné. O všetkom sa presvedčil na Pavlovom živote a teraz má v tom, čo videl a počul, čo sa naučil, ďalej zotrvať. Rovnako musíme i my pokračovať v tom, čo sme sa naučili: poznať sväté Písma. V 2. Timotejovi 3:15 čítame: „a že od detinstva znáš sväté Písma, ktoré ťa môžu urobiť múdrym na spasenie skrze vieru v Kristu Ježišovi“. Toto je to dôležité, čo potrebujeme vybudovať v našich deťoch, aby od detstva poznali sväté Písma, lebo ich môže urobiť múdrymi na spasenie. Nestačí však len poznanie, slovo Písma sa musí zmiešať,

zrást' s vierou. Farizeji síce tiež poznali Písma veľmi dobre a mysleli si, že v tom majú večný život, keď budú poznať prikázania, ale Pán Ježiš ich napomína: „vy spytujete Písma a domnievate sa, že v nich máte večný život a ony sú to, ktoré svedčia o mne.“ Dôležité je poznať obsah Písma, o kom celé je a prostredníctvom Písma si uvedomiť potrebu Spasiteľa, ktoré ma zároveň už ako spaseného robí múdrejším. Preto v Žalme 119:104 Dávid píše: „Z tvojich nariadení nadobúdam rozum, preto nenávidím každú cestu falše.“ Tu čítame, čo sa Bohu páči, aké sú jeho požiadavky. „Lebo prikázanie je sviecou a naučenie zákona svetlom a kárania kázne cestou života.“ (Príslovia 6:23) Písmo nám ukazuje, ako máme chodiť, aby sme boli múdri a nachádzali správnu cestu života. Keď aj čítame o súde, ktorý prišiel na bezbožných v Sodome či počas potopy, môžeme porozumieť jeho dielu a zmúdiť. Dávid o tom písal v žalme, že ľudia, ktorí stroja úklady, chcú zavraždiť človeka a Boh potom nad nimi vykoná súd, ľudia to uvidia a zmúdrejú. Žalm 64:10 hovorí: „A budú sa báť všetci ľudia a budú zvestovať skutok Boží a porozumejú jeho dielu zmúdrejú.“ V prvom rade to je Písmo, ktoré nás robí múdrejšími.

2. Timotejovi 3:16 pripomína: „Každé písmo, vdýchnuté Bohom, je aj užitočné na vyučovanie, karhanie, naprávanie, na výchovné káznenie v spravodlivosti“. Božie slovo, ktoré máme a môžeme ho čítať, je pre nás užitočné, aby nás vyučovalo, ako máme chodiť, zrieknuť sa falše, bezbožnosti, ako pobožne žiť. Služi nám na karhanie, ak sme priestupníkmi, ak je čokoľvek zlé v našich životoch, má moc

nás napomenúť a napraviť. Naprávať znamená dať do pôvodného stavu. Keď niečo spadne, treba to postaviť, napraviť do pôvodného stavu. Je užitočné na výchovné káznenie, aby sme sa vrátili k spravodlivosti a nerobili podvody, k čomu niekedy chýba iba veľmi malý krok. Kto nás napomenie, ak nie Božie slovo. Treba ho len otvoriť a čítať tak často, ako je to len možné. V Liste Rimanom 15:4 čítame: „Lebo všetko, čo je tam prv napísané, je napísané na naše poučenie, aby sme skrze trpezlivosť a skrze potešenie písem mali nádej.“ Často strácame nádej i trpezlivosť, no ak Božie slovo neotvoríme, čo nás napraviť? Na základe Písma žijeme a správame sa, pretože veríme, že je vdýchnuté Svätým Duchom a je to štandard pravdy. Ním pomeriame, či niečo je, alebo nie je blud. Našou úlohou je otvárať Písmo takým spôsobom, aby sme nad ním uvažovali, aby sme našli niečo, čo nás musí usvedčiť alebo potešiť, v čom sa potrebujeme zlepšiť alebo napraviť.

Keď ho však neotvoríme, nikdy nezistíme, čo je pre náš život potrebné a budeme podobní tým prevráteným ľuďom so zatvrdeným srdcom, ktorí budú spieť k horšiemu, a nebude mať čo obmäkčiť naše srdce. Zároveň je to výzva aj pre rodičov, aby vstúpili Písmo od samého malička svojim deťom, aby sa konali pobožnosti v rodinách, kde sa Písmo číta spoločne, a aby samy deti zatúžili po Božom slove, čo im bude veľmi užitočné. Veď Šalamún v Prísloviach 1:8 píše: „Poslúchaj, môj synu, kázeň svojho otca a neopusti naučenia svojej matky.“ Aké dôležité je, aby deti boli vychovávané k poslušnosti. Bude to lúbezným vencom ich hlave, ich ozdobou, keď sa

to naučia od detstva. Potom bude veľmi ľahké uplatňovať to, čo je zaznamenané v 17. verši nášho textu 2. Timotejovi 3:17: „aby bol človek Boží dokonalý, ku každému dobrému skutku pripravený“. Nie len niektoré, ale všetky naše skutky majú byť dobré. Toto sa máme učiť cez potešenie a múdrosť, ktorú nadobudneme z Písma, aby sme speli k dokonalosti ako Boží ľudia, ktorých každý skutok bude dobrý. Do toho nás povolal Boh tak, že svoj ľud očistil a zveril nám úlohu, aby

sme nasledovali učenie, aké mal Pavol, jeho spôsob života, učili sa trpezlivosti, láske, zhovievavosti; a keď aj prídu prenasledovania, budeme naďalej zostávať v tom, čo sme sa naučili, aby v nás viera zostávala navždy, až do konca života, aby sme ju odovzdali ďalším pokoleniam, našim deťom. Pamätajme na to, že Boh nás volá k zdokonaľovaniu a k tomu, aby všetky naše skutky boli dobré.

Vladimír Šuplata

Čo On vykonal pre moju dušu

Milostou Božou som, čo som.

1. Korintským 15:10

Vieme, že apoštol Pavol často rozprával o svojom obrátení. Ako „vyvolená národa“, ktorá zanesla jeho meno „pred národy aj pred kráľov a pred synov izraelských“, tešil sa nielen z ohlasovania slávy tohto mena, ale aj z rozprávania, ako sa toto meno stalo ovládajúcou vášňou a nádejou jeho životného diela a údelu.

Moje obrátenie sa nedá porovnať s jeho obrátením. Moje bolo len málo výnimočné, jeho bolo takmer zdrvivúce svojou náhlostou a účinkami. Moje môže byť známe len nemnohým, jeho je už po stáročia známe miliómom. Moje čoskoro vybledne z letopisov, jeho bolo odovzdané budúcim generáciám na stránkach Biblie a ešte stále obieha v miliónoch. Napriek tomu moje obrátenie je pre mňa také skutočné, ako jeho obrátenie pre neho.

Keď viem, ako často si Pán používa jednoduché osobné svedectvo, hoci som nedokonalým stvorením, predsa som živou ukážkou spasiteľnej moci radostnej zvesti, ktorú kážem. A tak by som rád povedal vám, ktorí čítate tieto riadky, čo Boh vykonal pre moju dušu (Žalm 66:16).

Od detstva som dýchal ovzdušie radostnej zvesti a často bolo moje srdce dojaté dušou vzrušujúcimi výzvami môjho drahého otca Williama Cartera, ktorý spolu s Richardom Weaverom, obráteným baníkom, bol jedným z priekopníckych kazateľov na juhu Londýna.

Keď som mal šesťnásť rokov, zomrel mi otec a nastúpil som na štúdiá. Čas na londýnskej burze som trávil fajčením, hraním biliardu a podľahol som mnohým pokušeniam. Čoskoro som odvrhol

vplyvy domova a začal som zostupovať k časnému hrobu a nekonečnému peklu.

Moja matka ma raz večer presvedčila, aby som šiel s ňou vypočuť si Moodyho kázanie. Išiel som a bol som veľmi dojatý, keď tisíce ľudí spievali pieseň „Držte sa pevnosti“. Potom sa hlas speváka Sankeyho rozliehal do každého kúta veľkej haly v Islington, keď spieval pieseň „Ešte je miesto“ s takým citom, že som bol naklonený volať k Pánovi, aby sa nado mnou zmiloval. Potom kázal Moody a každé slovo zasahovalo mocne moje srdce.

Pohnutý zvedavosťou a úzkosťou duše, premohol som svoju hrdosť a vošiel som do jednej z miestností, kde sa kresťania venovali ustarosteným dušiam. Ale žiaľ, nerozhodol som sa pre Krista v ten večer, pýcha znova prevládla a ja som sa posmieval. Jeden muž v mojej blízkosti padol a ležal na podlahe pod usvedčujúcou mocnou rukou Božou, ale ja som tvrdohlavo odmietol priznať si svoju úzkosť.

Scéna v tejto miestnosti je nezmazateľne vrytá do mojej pamäte. Stále vidím svoju ovdovenú matku plačúcu po mojej lavici, mužov modliacich sa po mojej pravici, a D. L. Moodyho predtým mnou s jeho veľkou Bibliou so širokým okrajom s poznámkami, ako sa naliehavo prihovára mojej duši. A predsa napriek svätej vážnosti, ktorá ma obklopovala a mojej úbohosti vo vnútri, stál som tu s úsmevom na tvári a neverou v mojom srdci.

Tak som odišiel ešte nezachránený a vrátil som sa k svojim starým spôsobom. Krátko nato som odišiel do Austrálie, kde som hľadal všetko možné, aby som zabudol na Boha. Ale peniaze

a priatelia boli preč, musel som zostať pit' dolu ako márnotrtník k válovu pre svine. A tu Boh znova pôsobil.

Bolo to v jedno sobotné popoludnie v miestnosti lokálnej YMCA, kde jeden mladý muž hovoril so mnou o večných veciach. Mal v rukách svoju Bibliu, čítal z nej, varoval ma a nabádal k viere. Nakoniec som sľúbil, že sa budem modliť za seba a on sa modlil za mňa. Mal len devätnásť rokov a zomrel o niekoľko mesiacov v Melbourne, vo Wesley College, ale Boh si aj jeho použil na moje obrátenie. Určite ho on odmení.

Nasledujúci deň, v nedeľu, bol som čoraz nešťastnejší a nakoniec popoludní som padol na kolená vo svojej ubytovni a volal som po pokoji, i rozhodol som sa, že nevstanem, kým ho nedosiahnem. Satan vyskúšal svoje staré metódy, pričom ma prehováral, nahováral, hrozil, zúrilo, bojoval a tak mocne ma zviazal povrazmi mojich hriechov, že moja úbohá duša odmietla dať sa povzbudiť. Ale stále som čakal na Boha. Potom prišlo vyslobodenie a vniklo svetlo. Ako stratený hriešnik som prišiel ku Kristu a prijal som ho ako svojho Spasiteľa. Vo viere som jemu zveril svoju minulosť so svojimi hriechmi, svoju prítomnosť s jej temnotou a tiesňou a svoju budúcnosť so svojimi neistotami a obavami. A ťažké bremeno sa odvalilo z mojej duše.

Pamätám si, ako keby to bolo včera, keď som zašepkal: „Pane, verím Ti!“ Mal som veľmi nejasnú predstavu o tom, čomu som veril, ale vedel som komu som uveril a dôveroval som mu, že ma zachráni. Všetko čo som vedel bolo, že som spasený, lebo on povedal, že je ochotný ma spasiť. On bol dôveryhodný – toto bola miera môjho poznania

a mojej dôvery. A hľa, mrak súdu sa stratil a nebeské svetlo a láska ma ožiarili.

Mojou veľkou túžbou bolo získať Bibliu, ale v dome nebola ani jedna. Pri hľadaní tohto pokladu šiel som von v čas bohoslužieb a vzápätí som sa ocitol v jednej kaplnke. Nevieam, čo kazateľ hovoril, ale počúval som čítanie z Biblie a dychtivo som sa obrátil k tejto požehnanej životodarnej pasáži, ktorá uzdravuje svedomie a upokojuje srdce: „Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby každý, kto verí v neho, nezahynul, ale mal život večný“ (Ján 3:16). „Tu to je,“ povedal som pukušiteľovi, ktorý ma stále obťažoval, „Boh to napísal čierne na bielom,“ a ukázal som mu to, i zistil som, že to bolo pre neho rovnako presvedčivé ako pre mňa, pretože ma prestal napádať a ani sa nepokúsil spochybňovať moje spasenie. Vsadil som celú večnosť na Božie svedectvo v Ján 3:16. Robím to

stále, hoci som v Písme preskúmal zázraky, o ktorých sa mi vtedy nesnívalo. Satan môže nenávidieť a báť sa tohto nádherného Písma, lebo on vie, že je to jedna z mocných zbraní vo výzbroji Božej radostnej zvesti. Ján 3:16 má mlieko pre dieťa v Kristovi a silný pokrm pre dospelého. Oceán Božej lásky obsahuje plytčiny, v ktorých sa môže kochať dieťa, a také hĺbky, že ich nedokáže obsiahnuť ani najpokročilejší svätý.

Od môjho obrátenia uplynulo dvadsaťpäť rokov kresťanskej služby, pútnictva a obdivuhodného milosrdenstva, ale radosť Otcovho domu a srdce, ktoré som vtedy spoznal, je stále mojím podielom a bude ním, pokým ho nespoznám v jeho plnosti v sláve neba. Potom v nekonečnej blaženosti Spasiteľovej lásky a spolu so všetkými jeho svätými budem ho žehnať a chváliť za to, „čo On vykonal pre moju dušu.“

S. J. B. Carter (1858-1938)

Služba slovom, ktorá prospieva

Ako zostupuje dážď a sneh z neba a nevracia sa tam, ale napája zem a robí ju plnou a úrodnou, takže vydáva semeno rozsievateľovi a jediacemu chlieb, také bude moje slovo, ktoré vychádza z mojich úst; nenavráti sa ku mne prázdne, ale vykoná, čo sa mne páči, a bude mať úspech v tom, na čo som ho poslal.

Izaiáš 55:10-11

Aké sú charakteristiky tejto služby, ktorá božsky prospieva v sebe samej a v svojich výsledkoch? Je to *súčasná*, terajšia služba, lebo ona „zostupuje“. Nie je to služba, ktorá zostúpila a ktorej zisk stále trvá; ani to nie je služba, ktorá

je ešte stále perspektívna, výhľadová a ktorá uspokojí budúce požiadavky. Je to súčasná služba, ktorá je postačujúca pre súčasnú potrebu, ktorá prináša toho, od ktorého prichodí, ktorá stačí na všetky požiadavky daného okamihu. Je

to služba, ktorá prichodí od toho, ktorý je rovnako ten istý dnes, ako bol včera, a musí byť naveky.

Preto je to *nebeská* služba. Ona „zostupuje z neba.“ Prináša nebeského Krista, aby tu mal nebeský ľud, aby mohlo byť nebeské svedectvo obhajované a zachované na zemi pre Boha. Táto služba sa nepokúša zaplátať staré rúcho, ani naplniť staré kožené nádoby (Matúš 9:16,17). Ona nie je od človeka, ani sa nechce páčiť ľuďom (Galatským 1:10). Je to úplne nový odev. Oblieka svätých do pravého Jozefovho pestrofarebného pláštá – morálnych vlastností toho, ktorý je „svätý, nevinný, nepoškvrnený, oddelený od hriešnikov a povýšený nad nebesá“ (Židom 7:26).

Preto je charakterizovaná božskou láskou k blížnemu a čistotou, ktorá vyžaduje zodpovedajúci stav duše, aby sa pochopila a ocenila. Je prirovnaná k dažďu, ktorý zostupuje, a snehu z neba. Čo je priezračnejšie ako dažďová kvapka a čistejšie ako snehová vločka?

Ako nežne, zľahka padajú! Dážď a sneh zostupujú v čiastočkách. „*Riadok na riadok, príkaz na príkaz, tuto trochu a tam trochu*“ (Izaiáš 28:10). Toto je spôsob božskej služby. „*Moje učenie bude kvapkať ako dážď*“ (5. Mojžišova 32:2) a predsa kvapky sa musia spojiť a vykonať veľa. „*Zásobárne snehu*“ (Jób 38:22) sú naporúdzi Božím služobníkom a nikdy sa nemôžu vyčerpať. Toto je služba, ktorá prospieva, ktorá „vydáva semeno rozsievачovi“, lebo produkuje zo svojho vlastného druhu; a „chlieb je diacemu“, pričom posilňuje a nasycuje.

„*Také bude moje slovo,*“ hovorí naveky požehnaný Boh, „*ktoré vychádza z mojich úst; nenavráti sa ku mne prázdne, ale vykoná, čo sa mne páči, a bude mať úspech v tom, na čo som ho poslal.*“ Táto služba prináša so sebou božskú prosperitu, potešenie a cieľ. Tieto veci ju vyznačujú!

Pane, pokračuj v takej službe tvojmu drahému ľudu.

S. J. B. Carter (1858-1938)

Päť hladkých kamienkov

1. Samuelova 17:40

Päť hladkých kamienkov, hľa, v potôčiku,
päť hladkých kamienkov v zátoky tichu!

„Načo sme?“ jeden ku druhému vraví.

„Na málo – na nič, brat, sa mi to javí.“

Vlečie sa čas, deň za dňom zas,
ako by navždy sem pribudli raz.

Kvetmi ak boli by, čo najveselšími,
isto by voľakto už odišiel s nimi;
veľkosť ak na stavbu vhodnú by mali,
potom by stavbári var' si ich vzali.

Čakajte, kamienky okrúhle, čisté,
dlho už skryté tu v osamení ste;

Boh schystal budúcnosť čo do vás samých,
vás, piatich kamienkov súcich, tých pravých.

Päť hladkých kamienkov, hľa, v potôčiku;
zostúpil Dávid a obzrel ich v mžiku,
pečlivo vybral ich, do piesku vsuté,
päť malých kamienkov, veľkých mu v ruke.

„Čuj!“ Aký pokrik – tam bitka je dnes;
smelo tie kamienky v boj dal sa niešť;
jeden z nich zvolil a založil v prak –
myslel bys', kameň že poletí tak?

Dopredu fičal, ale v sile nie svojej,
dopredu fičal z ruky pastierikovej,
rýchlo sťa šíp, sťa oštep rovno sa hnal,
za celý národ svoju rolu on hral.

V obrovo hrozivé udrel hrubé čelo,
vdol zrazil mocného muža – mŕtve telo.

Päťoro kamienkov v potoku hladkých –
s ctou v svätej Knihe Boh spomenúť dal ich.
Bud' teda takým kamienkom, spokojným a nízkym,
v prúde zľutovania jeho držaný súc čistým,
ukrytým a hotovým, až keď si, pohľadiac, Pán Ježiš
teba zvolí použiť, kamienok z potoka, kde ležíš.

S. J. B. Carter (1858-1938)

Andrew Murray:

IV. Ranné stíšenie v živote poslušnosti

*A jestli je prvotina svätá, vtedy aj celé cesto,
a jestli je koreň svätý, vtedy aj vetvy.*

Rímskym 11:16

Aký je to dar, že Starý zákon je plný predstaviteľov posväteného života a že ak na začiatku dňa študujeme ich život, naberieme z toho posilnenie pre celodennú prácu. Sme uistení o tom, že existuje moc k víťazstvu nad každým pokušením. Je nevysloviteľné, že v rannej hodine môže byť naše spojenie s Bohom také upevnené, že v priebehu dňa uprostred zhonu a povinností, hoci na Boha ani nemyslíme, naša duša môže byť čistá a v bezpečí. Ak sa v srdci zaoberáme úprimným želaním privinúť sa k Ježišovi, v celodennom zhone nám žiadne pokušenie nemôže uškodiť a vziať nám istotu, že sme s ním a on v nás. Každé pokušenie nás ešte viac upevňuje. Aký dôvod k chvíle a vďačnosti za to, že ranná chvíľka stíšenia môže každého dňa obnoviť a posilniť naše nové odovzdávanie sa Ježišovi a našu vieru a dôveru v neho. náš život poslušnosti tým dostane novú silu a môže ísť od víťazstva k víťazstvu.

Nedá sa dosť dôrazne poukázať, aké životne dôležité je spojenie medzi poslušnosťou a ranným stíšením sa na modlitbe. Túžba po živote v úplnej poslušnosti dodá nový význam a cenu rannému stíšaniu práve tak, ako ono dodá opäť silu a odvahu potrebnú k poslušnému životu.

1. Hlavný dôvod ranného stíšenia

Najprv uvažujme, aký je hlavný dôvod, prečo sa usilovať o verné dodržiavanie chvíľ ranného stíšenia.

Ak sa dívame naň ako na povinnosť a nevyhnutnú časť svojho života, stane sa nám veľmi skoro bremenom. Práve tak to bude aj vtedy, keď sa budeme zaoberať predovšetkým svojím vlastným šťastím, svojím vlastným prianím a bezpečnosťou. Musí to byť predovšetkým túžba po obecenstve s Bohom, ktorá robí pre nás chvíle ranného stíšenia skutočne príťažlivými.

Boli sme stvorení na Boží obraz, preto dúfame, že budeme žiť vo večnosti v Božej blízkosti. Pán Boh nás vyzýva, aby sme „vstúpili do izbičky svojho srdca“ a lepšie ho poznali a získali silu i lásku k naplneniu svojho života. Stane sa tak, keď najskôr získame verné spojenie s ním – a jemu podrobíme všetko.

V komôrke, vo chvíli ranného stíšenia, je náš duchovný život podrobovaný skúške, ale je aj naplňovaný novou silou. Tu je bojové pole, na ktorom sa rozhodne, či celý deň bude patriť Bohu a či to bude deň úplnej poslušnosti. Ak zvíťazíme tam, zveriac sa rukám Všemocného Pána, máme víťazstvo dňa zaistené. Tam v súkromnej izbičke musíme dokázať, či máme skutočne rozkoš v Bohu a či sme si vytýčili cieľ – milovať ho z celého srdca.

Nech je teda našou jedinou túžbou urobiť Božiu prítomnosť prvoradým predmetom našej oddanosti. Stretnúť sa s Bohom, oddať sa jeho svätej vôli, túžiť ľúbiť sa len jemu, prijímať od neho príkazy, cítiť jeho žehnajúcu ruku a počuť ho hovoriť: „Chod' v tejto mojej sile...“ – toto všetko môže naša duša dosiahnuť iba vtedy, keď pochopí, že to môže nájsť a precítiť každého dňa len vo chvíľach ranného stíšenia na modlitbe. Tam sa po ňom roztúžime a nájdeme v ňom svoju rozkoš.

2. Čítanie Biblie

Zamyslime sa teraz nad vzťahom čítania Božieho slova k predmetu, ktorým sa zaoberáme.

1. Najprv musíme dbať, aby slovo, ktoré nás má pritiahnúť bližšie k Bohu, nebolo vlastne prekážkou, ktorá by nám naopak Boha skryla.

Naša myseľ môže byť zaujatá, nadchnutá a potešená všetkým tým, čo pri čítaní nachádzame, ale predsa, ak by malo zostať len pri vedomostiach, nevyťažili by sme veľa dobrého.

Ak nás to nevedie k očakávaniu na Boha, k jeho oslavovaniu a k prijatiu jeho milosti i moci, ktorá by občerstvila a posvätila náš život, stane sa nám všetko prekážkou – miesto pomoci.

2. Druhým ponaučením, ktoré treba často opakovať, je, že len Svätý Duch nás môže dokonale poučiť o pravom význame Božieho slova a o tom, ako môže slovo naozaj zasiahnuť do nášho vnútorného života a spôsobiť v nás zmenu.

Nebeský Otec, ktorý nám dal svoje slovo s jeho tajomstvami a poslanstvom, dal nám i Svätého Ducha, aby nám ho vysvetlil a aby sme toto slovo prijali do

srdca. Otec si praje, aby sme túžili po tom, aby nás jeho Duch vyučoval. Chce, aby sme sa prehlbovali v pokore, učili sa s túžiacou myslou a verili, že Svätý Duch dá, aby v hĺbkinách nášho srdca jeho slovo žilo a pracovalo. Chce, aby sme pamätali na to, že je nám daný Duch, aby sme ním boli vedení, aby sme za ním kráčali a on aby vládol nad celým naším životom. Môže nás vyučovať len vtedy, ak úprimne dôverujeme jeho vedeniu. Ak to robíme a očakávame trpezlivo na neho, aby sme od neho prijali nové myšlienky a aby naše srdcia boli oslovené jeho slovom, vtedy môžeme počítať s jeho učením. Vtedy nás začne Svätý Duch vyučovať.

Nech je naša komôrka pre nás učebňou, nech chvíľa ranného stíšenia je dobou štúdia, v ktorej sa dokonale zoznámime s úplnou odovzdanosťou a s poddanosťou Svätému Duchu.

3. Po tretie by som rád zdôraznil to, čo sme povedali už skôr: „Študuj Božie slovo v duchu úplnej poslušnosti.“

Viete, ako často Kristus a apoštoli vo svojich epištolách hovoria o počutí a o nevykonaní. Ak si zvyknete študovať Bibliu bez horlivého a veľmi určitého predsavzatia poslúchnuť – budete utvrdzovaní v neposlušnosti. Nikdy sa nedočítate, aké má Boh s vami plány, ak sa neodhodláte úprimne a ihneď poslúchnuť a ak nebudete prosiť o milosť k stálej poslušnosti. Boh nám dal svoje slovo. V ňom zjavuje svoj úmysel s nami a tajomstvo milosti pre čitateľov jeho slova.

Aké je to smutné, ak si niekto myslí, že je dobré čítať Božie slovo bez horlivého úsilia poslúchnuť ho! Nech nás Boh chráni pred týmto ohyzným hriechom z ľahostajnosti!

Nech sa stane našou úprimnou túžbou vyznať Bohu: „Hľa, idem, aby som činil tvoju vôľu, ó, Bože!“ Bibliu čítajte vždy so srdcom hotovým poslúchnuť!

4. Ešte jedna poznámka: hovoril som o príkazoch, ktoré už poznáme a ktorým ľahko porozumieme. Pamätajte však, že je veľmi mnoho prikázaní, ktorých ste si možno ani nepovšimli a zase iné, ktoré sú tak širokého a nekonečného dosahu, že ste ich azda doteraz ani neobsiahli. Čítajte Božie slovo s hlbokou túžbou poznať celú jeho vôľu. Ak nájdete rady, ktoré sa vám zdajú ťažké a rozkazy, ktoré ako sa zdá nemožno vykonať, proste o Božie vedenie, aby ste dostali silu a múdrosť, ako všetko konať. Nech vás neľahké miesta v Písme nútia k hľadaniu Božej vôle a vedeniu Svätým Duchom.

Nemusí to byť vždy len ľahký verš, plný povzbudenia, ktorý vám prinesie najviac pozhennania; každý verš, ľahký či neľahký, nech nesie zaslúbenia alebo varovania – musí po objasnení Svätým Duchom znamenať predovšetkým bližšie puto k Bohu. Boh chce, „aby ste boli naplnení známosťou jeho vôle vo všetkej duchovnej múdrosti a rozumnosti“ a toto dielo bude vykonané najskôr v rannom osobnom stíšení pred Pánom.

Pamätajte, že len vtedy, ak viete, že Boh vám prikazuje niečo urobiť, môžete byť uistení o tom, že vám dá aj silu k vykonaniu tohto príkazu. Len vtedy, ak chceme úprimne poznať celú Božiu vôľu, môžeme byť uistení, že nám z tejto svojej vôle viac a viac zjavuje, avšak len toľko, koľko máme sily a moci túto vôľu konať.

Akou úžasnou mocou sa môže stať chvíľa ranného stíšenia pre toho, kto sa rozhodol stretnúť sa v nej s Bohom! Akou mocou sa môže stať pre toho, kto

sa pevne rozhodol podrobiť sa úplnej poslušnosti a pokorne a trpezlivo čakať na to, aby ho Svätý Duch učil poznať Božiu vôľu a nechal sa uistiť o tom, že každý sľub daný v Božom slove bude iste naplnený. Kto takto prosí sám za seba, stane sa pravým prostredníkom aj iným.

3. Modlitba

Vo svetle týchto myšlienok chcem povedať niekoľko slov o tom, aká má byť modlitba vo chvíli ranného stíšenia.

Najprv proste o Božiu prítomnosť. Očakávajúce, dokiaľ nad vami nezasvieti Božia tvár a dokiaľ nebudete uistení, že on na vás v láske hľadí, počúva vás a svojím Duchom pracuje vo vás.

Ak má byť náš denný život naplnený Bohom, o koľko viac musí byť Pánom tej rannej hodiny, v ktorej sa zrkadlí priebeh celého dňa. V živote viery netužime po ničom inom viac než po Bohu, po jeho láske, jeho vôli, jeho svätosti a jeho Duchu, aby žil vo mne a dal mi moc žiť novým životom. Žiadnou inou cestou pod nebom to nedosiahneme, iba osobným odovzdaním sa jemu. A nikdy inokedy si nemôžeme plnšie vychutnať toto spojenie, iba vo chvíli ranného stretnutia s ním. Všetka plytkosť a slabosť nášho duchovného života má svoj pôvod v tom, že tak málo pestujeme ozajstné osobné stíšenie pred Bohom. Ak je pravdou, že len Boh je prameňom všetkej lásky, dobra a šťastia a že naším najvyšším šťastím je byť čo najviac v jeho prítomnosti a obecenstve s ním, tak stretnutie s ním v rannej chvíli má byť našou prvoradou a najväčšou starosťou.

Tajomstvo poslušnosti a sily všetkých Božích mužov Starého zákona spočívalo v tom, že Boh s nimi hovorieval a zjavoval

sa im. Ponechajte Pánu Bohu čas, aby sa vám mohol v skrytosti zjaviť a aby vaša duša mohla zvolieť, ako bolo zvolené vo Fanuel (v prítomnosti Božej): „... lebo som videl Boha tvárou v tvár.“

Nech je každého dňa hlavnou časťou vášho stíšenia opätovné oddanie sa úplnej poslušnosti. Nech každé vyznanie hriechu je veľmi určité a nech je vypleté a vytrhnuté všetko, čo Boha zarmucuje. Nech je každá prosba za milosť posväteného chodenia s Bohom konkrétna a žiadajte a prijímajte vo viere tú milosť, ktorú práve potrebujete. Nech váš pohľad do dňa, do ktorého vstupujete, je plný určitého rozhodnutia, že poslušnosť Bohu bude skúšobným kameňom.

Pochopte, že niet bezpečnejšieho spôsobu ani schodnejšej cesty k priblíženiu sa Božej láske a získaniu požehnania pri modlitbe ako stotožnenie sa s jeho svätou vôľou. A tejto poznanej Božej vôli sa pri modlitbe odovzdajte čo najdokonalejšie. To vám pomôže viac než mnoho prosieb. Naliehavo žiadajte Boha, aby vám prejavil takú veľkú milosť, dovolil vám i urobil vás schopnými priblížiť sa jeho vôli a v nej vytrvať, poznať ju a konať ju s radostnou istotou! Nech je vaša modlitba skutočne „rannou obeťou“ položenou ako zápalná obeť na oltár Hospodinov.

Aká veľká bude miera poslušnosti, taká bude i miera dôvery v Boha.

Ďalej pamätajte, že pravá modlitba a obecenstvo s Bohom nie je len jednosmernou cestou. Musíme sa stíšiť, čakať a počúvať, akú odpoveď nám Boh dá. Toto je dielo Svätého Ducha a má byť hlasom Božím k nám. V skrytých hĺbkach srdca môžeme dostať uistenie, že nás Otec počuje, že je s nami spokojný a že urobí, o čo ho žiadame. Aby sme

počuli jeho hlas a dostali toto uistenie, potrebujeme v tichosti očakávať na Boha, pokojnú a v Boha dôverujúcu vieru a tiché srdce, ktoré sa skláňa v pokore, vedomé si svojej nehodnosti pred Bohom a ktoré súhlasí, aby on bol všetko vo všetkom. Ak čakáme na Boha, aby zaujal miesto v našej modlitbe, naplnení sme dôverou, že dostaneme, o čo žiadame, aj že naše vydanie sa ako obeť poslušnosti je prijaté a že teda môžeme počítať s tým, že Svätý Duch nám plne ukáže Božiu vôľu tak, aby sme ju poznali a robili, ako si praje on.

Aká sláva by nás obostrela vo chvíli ranného stíšenia a skrze neho aj počas celého dňa, keby sme takto strávili hodinu s Trojjediným Bohom, lebo Otec by sa prostredníctvom Syna a Ducha ujal vlády v našom živote tohto dňa. Aké ochotné by potom boli Božie deti k rannému stíšaniu na modlitbe!

Teraz však k tomu najdôležitejšiemu: Pestujte príhovorné modlitby v prospech iných!

Podstatným prvkom poslušnosti Pána Ježiša v jeho obecenstve s Otcom bolo: „Všetko pre iných.“ Tento duch prenikal aj každým údom jeho tela. Čím viac sme s týmto heslom oboznámení, tým viac je náš život podobnejší životu, aký si Boh praje, aby sme žili. Príhovorná modlitba je najvznešenejšou modlitbou.

Hlavným dôvodom, prečo Pán Boh vyvolil Abraháma a Izraela bolo, aby boli požehnaním svetu. Sme kráľovské kňazstvo – kňazský ľud. Pokiaľ je modlitba prostriedkom len k uspokojeniu nášho vlastného „ja“ – dovedty nemôžeme poznať v plnosti Božiu moc.

Nech je náš príhovor skutočnou túžbou po dušiach tých, ktorí sú okolo nás

a nech je naozaj nesením ich hriechov a potrieb. Nech je skutočnou prosbou za rozšírenie Božieho kráľovstva! Takémuto príhovoru zasväťte chvíľu ranného stíšenia a uvidíte, ako vzrastie váš záujem o tieto chvíle a aké budú pre vás prítazlivé.

Príhovor! Len si uvedomte, čo toto slovo znamená. Oblicť sa do spravodlivosti a zásluh Krista a tak sa objaviť pred Bohom! „Na mieste Kristovom“ – keď on už nie je na zemi v tele, prosíť Boha za jednotlivých ľudí podľa mena a za všetky potreby s istotou, že jeho moc to môže urobiť. Viera v naše vlastné prijatie a pomazanie Duchom k tejto práci a vedomie, že naša modlitba môže „vytrhnúť duše zo smrti“, môže nám už na zemi pripraviť požehnanie nebies. Keď budeme v príhovornej modlitbe za blížnych pokračovať, denne sa naplní naša izbička blízkosťou neba. Dostaneme podiel na nebeskom požehnaní. Naplnenie túžby Pána Ježiša, sa takto bude viac pestovať v príhovornej modlitbe, ako v horlivosti z vlastnej sily bez modlitby. Len v príhovore sa ukazuje veriaci v pravej svojej vznešenosti, lebo má silu deliť sa o život i požehnanie. A je to opäť príhovorná modlitba, v ktorej musíme dbať o vzrast Božej moci v Cirkvi i jej prácu medzi ľuďmi.

Na záver ešte slovo. Premýšľajte znovu o dôvernom životnom spojení medzi poslušnosťou a ranným stíšením.

Bez poslušnosti nemáme duchovnú moc k poznaniu Božieho slova a Božej vôle. Bez poslušnosti nemáme dôveru, odvahu a uistenia, že sme vypočutí. Poslušnosť znamená obecenstvo s Bohom v konaní jeho vôle. Bez nej nemáme schopnosť vidieť, žiadať a držať sa požehnaní, ktoré on má pre nás.

Nemôžeme žiť život poslušnosti bez veľmi určitého osobného spojenia s Bohom vo chvíli ranného stíšenia. Vtedy môže byť sľub poslušnosti obnovený každého rána v moci a utvrdený zhora. Tam si môžeme zaistiť prítomnosť a obecenstvo, bez ktorého je poslušnosť nemožná. Je to len v poslušnosti toho jediného a v spojení s ním, keď dostaneme silu pre všetko, čo Boh môže od nás žiadať. Tam tiež dostaneme porozumenie Božej vôle a to nás učí, ako máme chodiť pred Hospodinom.

Boh povolal svoje deti k podivuhodnému, celkom nadpozemskému životu. Nech vám je chvíľa ranného stíšenia denne otvorenou bránou nebies, ktorou prúdi svetlo a moc do vášho dychtívého srdca – a z ktorej vychádzate, aby ste kráčali s Bohom po celý deň.

Skrátená štvrtá kapitola publikácie Andrew Murray (1828–1917) „Škola poslušnosti“. Vyšlo vo vydavateľstve MSEJK, Bratislava 2009. Publikované so súhlasom vydavateľa.

Poznámka k rannému stíšeniu

Zachovávať ranné stíšenie znamená stráviť aspoň prvú polhodinku každého dňa s Bohom v utíšení, pri čítaní Biblie a na modlitbe.

Sú kresťania, ktorí tvrdia, že nemôžu celú polhodinu venovať rannému rozjímaniu. Prekvapujúca je však skutočnosť, že najviac zamestnaní kresťania sa najmenej takto vyhovávajú a najčastejšie dodržiajú chvíľu ranného stíšenia. Každý veriaci človek, ktorý bude mesiac alebo dva vytrvale dodržiavať toto predsavzatie, zistí, že je to najlepšie

využitie času a že neprekáža jeho pravidelnej práci – ale je to najlepšia príprava na nápor dňa.

„Prečo by som aj ja nestál o Božie požehnanie hneď na začiatku dňa pri rannom rozjímaní? Po prijatí Krista za Spasiteľa a Svätého Ducha nepoznáme nič, čo by bolo pre nás väčším dobrodením ako rozhodnutie zachovávať chvíle ranného stíšenia na modlitbe.“

Uvedený citát Jána R. Motta sa na prvý pohľad zdá príliš silný. Uvažujme však chvíľu, čo to znamená. Je to hlboké presvedčenie, že jediný spôsob, ako plne žiť v oddaní sa Kristu a Svätému Duchu, je pravidelne sa stretávať s Bohom na počiatku každého dňa a prijímať od neho milosť potrebnú k chodeniu vo svätej poslušnosti.

To znamená vidieť nerozumnosť v snahe žiť nebeský život, ak sa nedostávame do úzkeho spojenia s Bohom, od ktorého chceme prijímať duchovné požehnanie. Je to vyznanie, že len v osobnom obecenstve s Bohom a v potešovaní sa v jeho blízkosti môžeme zdieľať jeho lásku a že obecenstvo s ním pokladáme za svoju najväčšiu radosť.

Verme, že ak dáme Bohu príležitosť, aby nás formoval a obnovoval nás svojím Svätým Duchom, bude naša duša tak úzko spojená s ním, že žiadne skúšky ani povinnosti nás od neho nebudú môcť oddeliť. Pozrime sa znovu na túto vetu:

„Po prijatí Krista za Spasiteľa a Svätého Ducha nepoznáme nič, čo by bolo pre nás väčším dobrodením, ako rozhodnutie zachovávať chvíle ranného stíšenia na modlitbe.“

Ak sme prijali celým srdcom Krista ako Pána a Majstra a ak je naša prosba a žiadosť, aby nás Svätý Duch viedol a riadil, úprimná, iste myslíme na to, aby sme dali Bohu dost' svojho najlepšieho času, aby sme mohli prijímať a aby v nás vzrástlo to, čo je nevyhnutné v živote na slávu Krista a k jeho službe. Azda poviete, že je mnoho kresťanov, ktorí sa uspokojia s desiatimi minútami, alebo štvrt'hodinkou. To však nebvajú silní kresťania.

Kristus žiadal od svojich učeníkov veľké obete. Možno od vás žiadal doteraz málo. Teraz vám však dovoľuje a túži po tom, aby ste priniesli väčšie obete. Obete prinášajú silní ľudia. Pomáhajú nám obdivuhodne v tom, aby sme sa odpútali od zeme a od našej samolúbosti a vzniesli sa k nebu. Neodvažujte sa obmedziť čas určený k chvíli ranného rozjímania. Nemôže byť reči o tom, či si nájdete čas. Skôr môžete ubrať desať minút spánku, desať minút priateľom alebo zábave, alebo desať minút úlohám. Aké ľahké je to srdcu, ktoré má správny pomer k Bohu a je hladné po dokonalom poznaní Božej vôle! Nech aj vás privedie Boh k potrebe ranného stíšenia s ním. Nech sa vaše srdce rozhodne mať chvíľu súkromného rozhovoru s Bohom. Ak si denne oddelíte určitý čas k stíšaniu na modlitbách, zmocní sa vás túžba: „Mám pred sebou veľké dielo a potrebujem naň čas.“ A vo vašom vnútri bude posilnené presvedčenie: „Ak chcem byť po celý deň uchovaný od hriechu, musím byť pevne zakotvený v Bohu.“ Vášmu štúdiu Biblie dá nový cieľ, ak sa stíšite pri čítaní a v pokore sa skloníte pred skrytou prácou Svätého Ducha a ak budete čakať na skutočný pokyn, daný vám Božím slovom, „nech by bola akákoľvek Božia vôľa“ s vami po celý deň. Tiež vám to pomôže cvičiť sa v príhovorných modlitbách, ktoré Cirkev veľmi potrebuje.

Neviete, či nebude neskôr váš čas ešte viac obmedzený a či nebudú okolnosti, v ktorých budete žiť, ešte ťažšie a vaša duchovná horlivosť slabšia.

Teraz je príhodný čas! Poslúchnite Božie volanie a nebojte sa urobiť odvážny sľub – stráviť potrebný čas každého rána osamote so svojím Bohom!

Skrátená „Poznámka k rannému stíšaniu“ z publikácie Andrew Murray (1828–1917) „Škola poslušnosti“. Vyšlo vo vydavateľstve MSEJK, Bratislava 2009. Publikované so súhlasom vydavateľa.

Vesmír a hviezdy

Nočná obloha rozpráva o sláve silného Boha

Úvod

Žijeme v časoch, keď astronómia a všeobecne moderná veda a technika priniesli nevídané poznanie o vesmíre a telesách a javoch, ktoré sa v ňom nachádzajú. Technologický pokrok umožnil nielen zdokonaľovanie ďalekohľadov, ktorými sa ľudstvo pozerá do vesmíru, ale priniesol aj robotické sondy (družice), ktoré lietajú k planétam našej slnečnej sústavy, poskytujú fotografie s vysokým rozlíšením vyhotovené z obežnej dráhy a merania zblízka.

Sondy na planétach a mesiacoch pristávajú, pracujú, merajú, odoberajú vzorky. Na obežnú dráhu Zeme človek umiestnil Hubblov ďalekohľad, ktorý vyhotovil dovtedy nevídané fotografie najhlbších oblastí vesmíru. Pred pár dňami (cez Vianoce 2021) ľudstvo poslalo do vesmíru nový, ešte väčší ďalekohľad pomenovaný podľa Jamesa Webba, ktorý má poznanie o vesmíre významne rozšíriť. Aký dopad má všetko toto moderné poznanie o vesmíre na ľudskú myseľ a ľudské srdce? Aký má dopad na pohľad na svet, jeho zmysel a pôvod? Ako formuje ľudský svetonázor? Aký má dopad na vieru a samotné evanjelium spasenia?

Poznanie hviezd a vesmíru

Ateistický pohľad

Pre mnohých je moderné vedecké poznanie o vesmíre dôvodom, prečo neveriť v existenciu Boha, vzkriesenie

a večný život. Moderné vedecké poznanie ich utvrdzuje (doslova zatvrdzuje) v ich materialistickom svetonázore. Sú lapení zvodom klamstva, že evolučná predstava o pôvode vesmíru je pravdivá, pretože je založená na astronomických pozorovaniach a fyzikálnych vysvetleniach. Uverili a veria, že hmota sama má vlastnosť a schopnosť vyvinúť sa z explózie Veľkého tresku do všetkých foriem, ktoré sa dnes vo vesmíre nachádzajú, vrátane živých bytostí. Veria, že moderné vedecké poznanie získané pozorovaniami vesmíru túto predstavu podporuje či dokazuje. Nie je to však tak. Nedokazuje! Evolučná predstava je metafyzická, filozofická, nie vedecká. Je to zvod a klamstvo. Reprezentuje dnes presne to, pred čím varuje Božie slovo: „*Hľad'te, aby vás niekto nezajal v lúpež filozofiu <svetskou múdrosťou> a prázdny zvodom učiac podľa podania ľudí, podľa živlov sveta a nie podľa Krista*“ (Kolosenským 2:8).

Ludská bezbožnosť a uctievanie hviezd

Hviezdy (stvorený vesmír) a tvorstvo všeobecne môžu pre človeka predstavovať pokušenie či nebezpečenstvo uctievať ich. Boh dal preto človeku aj prikázanie, ktoré sa týka zákazu zbožšťovania a uctievania hviezd: „*A aby si nepozdvihol svojich očí k nebesiam a keby si videl slnko, mesiac a hviezdy, všetko vojsko nebies, aby si nebol pohnutý k tomu, že by si sa im klaňal a slúžil im,*

ktoré to veci udelil Hospodin, tvoj Boh, všetkým národom pod celým nebom“ (5. Mojžišova 4:19). Táto hrozba sa v dejinách ľudstva skutočne aj naplnila. Mnohé pohanské národy uctievali Mesiac, Slnko či hviezdy, a dokonca ich aj zbožšťovali. Dejiny národov sú toho plné. Príklady vidíme aj v Písme. Jób sa obraňuje, že nikdy neuctieval Slnko či Mesiac (Jób 31:26-27). To znamená, že uctievanie Slnka či Mesiaca a božstiev spájaných so Slnkom či Mesiacom v jeho okolí existovalo. Vidíme to aj v Chaldejskom Ure (Mezopotámii/Babylone) a v Egypte. Podstatou tohto modlárskeho uctievania je zamenenie uctievania Boha za uctievanie tvorstva (Rímskym 1:23).

Do takéhoto modlárstva patrí aj presvedčenie, že údajne večne existujúca hmota sa sama premenila prostredníctvom Veľkého tresku na hviezdy a všetko, čo dnes vo vesmíre existuje vrátane živých bytostí a človeka. Stvorenie, za ktoré patrí Bohu nesmierna sláva, je takto pripísané samotnej hmote. To je obrovské rúhanie sa. Prominentný ateista, astronóm Carl Sagan, pripísal pôvod života hviezdám. Povedal: „Sme utvorení z hviezdneho materiálu.“ Tento výrok vystihuje celý evolučný pohľad a materialistický svetonázor.

Biblický pohľad

Božie slovo prináša poznanie o skutočnom pôvode vesmíru a hviezd. Toto poznanie je založené na svedectve očitého svedka, na zjavení toho, kto vesmír a hviezdy priviedol do existencie. Celý vesmír, všetko, čo v tvorstve jestvuje, je Bohom stvorené. Boh to všetko stvoril svojím slovom a mocou svojho Ducha.

Svojím vyriešeným slovom uviedol tvorstvo do existencie. Nestvoril ho však z večne existujúcej hmoty, matérie: „*Vierou rozumieme, že sú veľky ustrojené slovom Božím, áno i tomu, že nie z viditeľných vecí povstalo to, čo sa vidí*“ (Židom 11:3). Vesmír je nesmierne rozsiahly, rozmanitý. Sú v ňom klastre (zhluky) galaxií a veľké vesmírne štruktúry, rozmanité galaxie, mračná plynu a prachu, planetárne systémy, planéty, mesiace, kométy, asteroidy atď. Z pohľadu Písma sú všetky tieto objekty, ktoré na nočnej oblohe vidíme ako svetlá, nazvané jednoducho „hviezdy“. Hviezdy, teda celý vesmír, je stvorený: „*A Boh učinil dve veľké svetlá, väčšie svetlo, aby panovalo nad dňom, a menšie svetlo, aby panovalo nad nocou, a tiež i hviezdy*“ (1. Mojžišova 1:16). Je pozoruhodné, ako jednoducho a stroho je stvorenie vesmíru opísané: „... a Boh stvoril aj hviezdy.“ Do tohto krátkeho výroku je vtiesená celá rozsiahlosť, mohutnosť, komplexnosť, krása a rozmanitosť celého vesmíru.

Stvorený vesmír však nie je statický ani bez zmeny. Vesmírne telesá sa pohybujú a prebiehajú v nich mnohé zmeny – fyzikálno-chemické procesy. Hviezdy spaľujú materiál, z ktorého sa skladajú, vďaka čomu vyžarujú svetlo. Hviezdy prechádzajú rôznymi štádiami, explodujú, menia sa. Galaxie sa menia v čase. Na planétach prebiehajú mnohé dynamické deje ako tektonika či sopečná činnosť, konvekcia a mnohé ďalšie javy či procesy. Najlepším príkladom dynamických zmien je naša planéta Zem. Tieto poznatky priniesli astronomické pozorovania a družicové misie.

Predstava, že by z Veľkého tresku vznikli molekulárne mračná plynu

a prachu, ktoré by sa evolučne premenili (vyvinuli) na hviezdy a galaxie, však postavená na astronomických pozorovaniach či vedecky dokázaných astrofyzikálnych teóriách nie je. Táto metafyzická (ideologická, svetonázorová) predstava je postavená na materialistickej interpretácii pozorovaní a prijíma sa v konečnom dôsledku vierou. Zostáva v rovine nedokázanej, empiricky nepotvrdennej hypotézy. Nemá vedeckú oporu. O tom si nižšie povieme viac.

Božia sláva a hviezdy

Hviezdy (nočná obloha) zjavujú Božiu moc a Božiu slávu. Žalmista to vyjadruje slovami: „*Keď vidím tvoje nebesia, dielo tvojich prstov, mesiac a hviezdy, ktoré si postavil, myslím si: Čo je smrteľný človek, že pamätáš na neho, a syn človeka, že ho navštevuješ!*“ (Žalm 8:4-5). Človeku sa jeho vlastná existencia javí ako ničotná, keď vníma veľkosť a slávu stvoreného vesmíru. Pamätám si, že keď som bol ešte dieťa, často som hľadieval na nočnú oblohu v nemom úžase. A to je presne to, čo je do človeka Bohom vložené. Tá rozsiahlosť a mohutnosť vesmíru privádza (má privádzať) človeka do úžasu, výsledkom čoho má byť uvedomenie si Božej existencie, jeho slávy a moci. Človek má pri pohľade na nočnú oblohu vnímať Božiu moc a slávu, mať pred Bohom bázeň a vzdať Bohu česť a slávu, ktorá mu ako Stvoriteľovi prináleží. To, čo nás ľudí o tento úžas pripravilo, je nielen svetelný smog, ale najmä ustátenosť o veci tohto sveta, porušenosť našej cesty pred Bohom a zatvrdenosť našich sŕdc. Zamyslime sa aj my, ktorí sa počítame k Božiemu ľudu v ére Novej

zmluvy: Kol'kokrát za posledný rok sme sa pozastavili a vzhľadli k nočnej oblohe, nechali sa naplniť úžasom a vzdali sme Bohu slávu? Stvorené hviezdy slúžia na to, aby bol Boh oslávený: „*Chváľte ho, slnce a mesiac! Chváľte ho, všetky hviezdy svetla!*“ (Žalm 148:3).

Uvedomujeme si vôbec aj to, že Božia milosť, ktorá trvá na veky, je prepojená s Božou zvrchovanosťou, mocou a slávou jeho stvorenia? Žalmista nám to pripomína: „... *ktorý učinil veľké svetlá, lebo jeho milosť trvá na veky, slnce, aby panovalo vo dne, lebo jeho milosť trvá na veky, mesiac a hviezdy, aby panovali v noci, lebo jeho milosť trvá na veky*“ (Žalm 136:7-9).

Stvorený vesmír, celé tvorstvo vrátane hviezd, vydáva mocné svedectvo o Božej existencii a jeho moci. Je to jeden z dôvodov, prečo má človek v Boha veriť a nebyť ateistom: „... *pretože to, čo sa môže vedieť o Bohu, je im zjavné, pretože im to Boh zjavil. Lebo jeho, len zmyslom duše pochopiteľné neviditeľnosti vidieť od stvorenia sveta po účinných veciach, totiž jeho večnú moc a jeho božstvo, aby boli bez výhovorky. Pretože poznajúc Boha neoslavovali ho ako Boha ani mu neďakovali, ale zmárniveli vo svojich myšlienkach, a zatemnili sa ich nerozumné srdce, hovoriac o sebe, že sú múdri, stali sa bláznami!*“ (Rímskym 1:19-22). Svedectvo tvorstva, teda aj hviezd zohráva preto dôležitú úlohu aj pri evanjelizácii ateistov. Ateista potrebuje najprv uveriť, že Boh jestvuje a že je Stvoriteľ, až potom môže prísť k viere v Ježiša Krista, vzkriesenie z mŕtvych a večný život. Ateistický svetonázor popiera pravdu o svete, a preto prichádza Boží hnev: „*Lebo hnev Boží*

sa zjavuje z neba na každú bezbožnosť a nepravosť ľudí, ktorí zadržujú pravdu neprávosťou...“ (Rímskym 1:18 v kontexte veršov 19-32).

Sláva Novej zmluvy a hviezdy

Keď Boh zaslúbil Abrahámovi potomstvo v zmysle semena v množnom čísle, čiže vierou spasených svätých všetkých čias po Abrahámovi (pozri Rímskym kapitola 4 a publikáciu *Zmluva zaslúbení*, vyd. SOLAS, Žilina 2017, <http://solas.sk/knihy-v-pdf/zmluva-zas-ubeni-3>), použil pritom aj hviezdy nočnej oblohy: „A Hospodin ho vyviedol von a riekol: Nože pozri hore na nebo a spočítaj hviezdy, ak ich budeš môcť spočítať. A potom mu riekol: Tak bude tvoje semä“ (1. Mojžišova 15:5). Toto zaslúbenie sa týka večného života (večnej vlasti a večnej existencie v Božej prítomnosti): „Pamätaj na Abraháma, Izáka a na Izraela, na svojich služobníkov, ktorým si prisahal sám na seba a hovoril si im: Rozmnožím vaše semeno ako hviezdy nebies a celú túto zem, o ktorej som hovoril, dám vášmu semenu, a zdedia ju na veky“ (2. Mojžišova 32:13). Pohľad na nočnú oblohu a na množstvo a slávu hviezd by aj veriacim v Ježiša Krista mal pripomínať, že sú semeno Abrahámovo a podľa viery v zaslúbenia dediči večného života. Teda že aj my obrazne povedané patríme medzi tie „hviezdy“ nočnej oblohy, ktoré rozprávajú slávu silného Boha.

Sláva tých, ktorí zdedia večnosť, je prirovnaná k sláve hviezd: „Ale rozumní sa budú skvieť ako jas oblohy, a tí, ktorí privodia mnohých k spravodlivosti, ako hviezdy na večné veky“ (Daniel 12:3). Ak žijeme v nádeji na vzkriesenie z mŕt-

vych, potom nám nebude neuzitočné zahľadieť sa na nočnú oblohu a pripomenúť si slávu hviezd.

Pôvod hviezd a vesmíru a evanjelizácia

Keď zvestujeme evanjelium tomuto svetu a horí v nás srdce túžbou, aby mnohí uverili, a roznecuje sa v nás náš duch, potrebujeme vedieť, koho evanjelizujeme. Božie slovo nás v tom vedie, keď pripomína: „Keďže i Židia žiadajú znamenia, i Gréci hľadajú múdrosť“ (1. Korintským 1:22). Preto keď zvestujeme evanjelium pohanom („Grékom“), teda našej modernej spoločnosti, potrebujeme rozumieť, že títo ľudia hľadajú múdrosť tohto sveta a opierajú o ňu svoje presvedčenie. Ak je ich pohľad na svet (svetonázorové presvedčenie) postavený na viere v evolučný vývoj vesmíru a života, najprv im potrebujeme tento pohľad vyvrátiť a zvestovať im stvorenie a Stvoriteľa. Evanjelium je zasadené do kontextu stvorenia sveta a života, pádu do hriechu a príchodu smrti, vzkriesenia a stvorenia nového večného osláveného sveta bez smrti. Bez tohto kontextu a bez Boha Stvoriteľa evanjelium nedáva zmysel.

Pôvod hviezd a vesmíru a obrana viery

Božie slovo učí jasne a zreteľne o potrebe uverivších vytrvať vo viere až do konca (pozri aj *Solas* číslo 54, jar 2022). Súčasťou vytrvania je zachovanie pravého podania (učenia) evanjelia spasenia z milosti. Toto vytrvanie je ohrozené odpadnutím. Hrozba odpadnutia prichádza v dôsledku pôsobenia zvodu. Zvod môže byť rôzny. Napríklad človek môže prestať veriť vo vzkriesenie z mŕtvych, ako to bolo už za čias

apoštolov Ježiša Krista v Korintskom zbore. V súčasnosti je jedným z najväčších zvodov, najväčších hrozieb pre uverivších zvod materialistického evolučného myslenia. Materialistický svetonázor neobsahuje (nepozná) vzkriesenie z mŕtvych ani večný život. Pôvod sveta cez prírodný samovývoj ako protipól Božieho stvorenia je spoločnosti (verejnosti) predkladaný ako vedecky podložené či dokázané racionálne poznanie. Je to však klamstvo a podvod! Nie je to pravdivé poznanie a nie je ani založené na moderných vedeckých pozorovaniach. Je založené na ateistickej interpretácii týchto pozorovaní. Súčasťou služby svätým preto v dnešnej dobe má byť aj obrana viery, apologetika, varujúca pred týmto zvodom a vyvracajúca opodstatnenosť materialistického svetonázoru.

Súčasná astronomická poznatky

Hubble vesmírny ďalekohľad

Za veľkú časť súčasného vedeckého poznania vesmíru vďačíme Hubblovmu vesmírному ďalekohľadu (Hubble Space Telescope, skratkou HST), ktorý bol na obežnú dráhu Zeme (do vzdialenosti 547 km) vynesенý v roku 1990. Po servisnej oprave, ktorá v roku 1993 odstránila chyby snímania hviezdnej oblohy, začal prinášať nevídané fotografie vesmíru, ktoré dovtedy neboli dostupné ľudskému oku.

Vesmírny ďalekohľad Jamesa Webba

Myšlienka vesmírneho ďalekohľadu Jamesa Webba (James Webb Space Telescope, skratkou JWST)¹⁾ sa zrodila v roku 1996. Pôvodná misia s rozpočtom pol miliardy dolárov mala byť uskutočnená

v roku 2007. Realizácia projektu sa odkladala a náklady sa medzitým rozrástli na rozpočet takmer 10 miliárd dolárov. K štartu rakety nesúcej JWST nakoniec došlo 25. decembra 2021. Očakávaná sekulárnej vedeckej komunity od tejto misie sú nasledovné: „JWST bude obrovským skokom vpred v našej snahe pochopiť vesmír a jeho pôvod“ (NASA). „Hlavnou úlohou ďalekohľadu JWST je osvetliť náš kozmický pôvod“ (ESA).

Ako pri iných veľkých moderných astronomických ďalekohľadoch či vesmírnych misiách, aj tu je cieľom „uspokojiť ľudskú túžbu po objavení svojho pôvodu“. Tí, ktorí veria Božiemu slovu, pravdivo poznajú pôvod vesmíru aj života bez vynaloženia 10 miliárd dolárov. Avšak ani tieto peniaze nebudú vynaložené nadarmo. Tento ďalekohľad prinesie nové vedecké poznatky, ktoré prehĺbia ľudské poznanie o vesmíre. Pre tých, ktorí rozumejú tomu, že vesmír je Bohom stvorený, toto poznanie odkryje ešte viac z Božej slávy, ktorú zjavujú hviezdy a celý vesmír: „*Nebesia rozprávajú slávu silného Boha, a dielo jeho rúk oznamuje obloha*“ (Žalm 19:2). To, že ľudstvo je schopné realizovať takéto výskum, je súčasťou schopností a obdarovania, ktoré Boh dal stvorenému človeku. Ako s týmito darmi naložíme a či výsledky tohto výskumu použijeme na Božiu slávu alebo na zatvrdenie si srdca v neviere, je zodpovednosťou každého jedného človeka.

JWST bude umiestnený ďaleko za obežnú dráhu Mesiaca vo vzdialenosti jeden a pol milióna kilometrov. Vesmír bude pozorovať v infračervenej časti elektromagnetického svetla. JWST bude stonásobne citlivejší ako HST a má

„dovidiť“ do oveľa väčších hĺbok vesmíru, než to bolo doteraz. V evolučnej predstave kozmológie Veľkého tresku to znamená „dovidiť bližšie k počiatkom vesmíru a k samovoľnému formovaniu sa hviezd a galaxií“. Medzi hlavné vedecké ciele misie JWST patrí: Pozorovať raný vesmír, pozorovať formovanie sa galaxií, pozorovať životný cyklus hviezd, pozorovať „iné svety“.

Tým, že ďalekohľad JWST má „dovidiť“ oveľa ďalej, než sme mohli vidieť doteraz (objekty s červeným posunom $Z=15$, zatiaľ čo HST dovidel do vzdialenosti $Z=11$), má dovidieť aj ďalej späť v čase, bližšie k formovaniu sa prvých hviezd a galaxií.^{A)} Prečo je JWST pre evolučnú kozmológiu taký kľúčový? V evolučnej predstave o pôvode vesmíru (kozmológia Veľkého tresku) mali najprv v ranom vesmíre vzniknúť hviezdy prvej generácie, „hviezdy populácie III“. Tieto najmladšie hviezdy mali pozostávať len z vodíka a hélia (s trochou lítia či ťažkého vodíka) bez akýchkoľvek ťažších prvkov. Z nich sa mali vyvinúť neskoršie dve generácie hviezd, populácia II a populácia I. Vedci teda dúfajú, že JWST objaví hviezdy populácie III, ktoré majú byť také rané a tak ďaleko, ako sme doposiaľ nedoviedli. Doposiaľ sa vo vesmíre priamo pozorovali len hviezdy populácie I a II. Hypotéza o Veľkom tresku je závislá od existencie hviezd populácie III.²⁾ Ak by neexistovali hviezdy populácie III, tak potom podľa hypotézy Veľkého tresku by neexistovali ťažšie prvky ako uhlík, kyslík, kremík, neexistoval by vesmír, ako ho poznáme, Zem a život na nej.

JWST by mal prispieť aj k evolučnému vysvetleniu pôvodu supermasívnych

čiernych dier, ktoré pre súčasnú kozmológiu Veľkého tresku predstavujú veľký nevyriešený problém. Supermasívne čierne diery sú príliš veľké (príliš hmotné), než aby sa stihli sformovať akreáciou v rámci časovej škály, ktorú im ponúka evolučná predstava Veľkého tresku. JWST by mal prispieť aj k objasneniu pôvodu galaxií a ich vývoja vo vesmíre počas miliárd rokov. Formovanie sa galaxií a ich evolúcia predstavuje veľký nedoriešený problém.²⁾

Evolúcia hviezd, galaxií a vesmíru

Galaxie, tak ako ich poznáme dnes, jednoducho nezapadajú do evolučnej predstavy samovoľného vývoja vesmíru z Veľkého tresku. Problém spočíva v tom, že aj vo veľkých vzdialenostiach (teda relatívne krátko po Veľkom tresku) pozorujeme vo vesmíre príliš „zrelé“ (dospelé, príliš vyvinuté) galaxie, obsahujúce prvky kovov, s príliš vyvinutou štruktúrou. Tieto galaxie sú na svoj „evolučný vek“ väčšie, než by sa čakalo, a mnohé majú špirálovú štruktúru, ktorá sa nemohla stihnúť vyvinúť už v tom čase podľa evolučného scenára. Galaxie (hviezdy v galaxiách) rotujú, pričom vnútro rotuje rýchlejšie ako okraje, čo vytvára špirálové ramená galaxií. Špirálovú štruktúru vidíme ako v galaxiách s vekom údajne 2 miliardy rokov po Veľkom tresku, tak aj v k nám blízky galaxiách, ktoré majú vek údajne 13,7 miliárd rokov po Veľkom tresku. Buď by tie mladé galaxie ešte nemali mať špirálovú štruktúru, alebo tie súčasné by už nemali mať špirálovú štruktúru, pretože po viacerých rotáciách (zatočeniach sa ramien) by sa špirálová štruktúra mala rozmazať (stratiť).²⁾ Existujú aj iné

galaxie, napríklad prstencové galaxie, ktoré predstavujú problém pre evolučnú predstavu pôvodu a vývoja galaxií.

Dá sa očakávať, že keď uvidíme prostredníctvom ďalekohľadu JWST ešte hlbšie do vesmíru, problémy pre evolučný scenár Veľkého tresku sa ešte viac nakopia, pretože tam objavíme rozmanitosť, ktorá sa nehodí do raného štádia pomyselného evolučného vývoja vesmíru z Veľkého tresku.

To, že ako v blízkom, tak aj vo vzdialenom vesmíre vidíme pestrú rozmanitosť galaxií či iných vesmírnych objektov a štruktúr, nepredstavuje problém v biblickom pohľade stvorenia. Boh vo svojej moci a sláve jednoducho stvoril celú túto rozmanitosť galaxií, hviezd a vesmírnych štruktúr vtedy, keď „rozprestrel nebesia“ (Izaiáš 48:13).

Evolúcia planetárnych (slnečných) sústav

Zo spektroskopie je možné určiť, aké množstvo ktorých prvkov hviezdy obsahujú. Pomocou teórií časticovej a kvantovej fyziky je možné určiť, ako dlho bude hviezda spaľovať ktoré palivo, a teda ako sa bude hviezda v čase meniť. Problém však predstavuje samotný pôvod hviezd. V evolučnej predstave mali vzniknúť pomocou gravitačného kolapsu plynno-prachových molekulárnych mračien raného vesmíru. V tom však spočíva fyzikálny problém.³⁾ Dnes zostáva nezodpovedanou otázka, ako vznikajú gravitačným kolapsom v mračnách plynu a prachu dostatočne husté jadrá, v ktorých sa zrodia protohviezdy. Nie je teda zodpovedaná otázka evolučného pôvodu a vývoja raných hviezd. Nie je zodpovedaná ani otázka, ako vznikajú skupiny hviezd

ani ako vznikajú planetárne (slnečné) sústavy. Tieto tvrdenia sú priamo uvedené na web stránke NASA⁴⁾ v súvislosti s tým, že sa očakáva, že misia JWST pomôže nájsť odpovede na tieto nevyriešené problémy evolúcie vesmíru.

V jednej učebnici astrofyziky⁵⁾ sa o tomto probléme píše takto: „Jednou z oblastí, v ktorej ešte vôbec nemáme jasno, je raná etapa evolúcie, vznik objektov známych pod menom protohviezdy, ktoré evolučne predchádzajú (sú predkami) hviezd, ktoré už nukleárne spaľujú palivo, z medzihviezdnych molekulárnych mračien“. Procesy formovania sa hviezd nie je možné zopakovať a študovať v laboratóriu. Nikto nikdy nevidel, nepozoroval formovanie sa hviezd vo vesmíre. Nie je možné pozorovať proces, ktorý má údajne trvať milióny rokov. Čo do pozorovaní, k dispozícii máme súbor fotografií (snímok) mračien plynu s rôznymi hustotami a rôznymi teplotami. Tvrdí sa, že v nich prebieha proces formovania sa hviezd. Toto tvrdenie je však sporné.

Planéty majú vznikať údajne v hustých mračnách plynu a prachu, ktoré rotujú okolo (novo-vzniknutých) hviezd nazývaných protoplanetárne disky. O vzniku planét sa tvrdí:⁶⁾ „Podľa nášho súčasného poznania planéty vznikajú v okolí novej hviezdy kondenzáciou v disku molekulárneho plynu a prachu, ktorý sa nachádza vnútri väčšieho molekulárneho mračna. Kondenzácia pokračuje, až kým nevznikne obria planéta, ktorá sa zohreje a vyčistí svoju obežnú dráhu vnútri disku. Zvyšný plyn v disku sa stratí, zanechajúc po sebe planéty a disk prachu a trosiek.“ Celej tejto predstave o evolučnom vzniku

planét však chýba fyzikálna opora.⁷⁾ Táto hypotéza formovania sa planét čelí viacerým závažným nevyriešeným problémom.⁸⁾

Tieto problémy ešte viac narástli s objavmi (k dnešnému dňu cirka 4 000) exoplanét (planét v okolí iných hviezd než naše Slnko). Aj samotná rozmanitosť a komplexnosť planét a mesiacov našej slnčnej sústavy predstavuje problém pre evolúciu planetárnej sústavy. Objavy a pozorovania exoplanetárnych systémov komplikujú zostavenie teórie vzniku planetárnych systémov. To, že ucelená vedecky dokázaná teória zatiaľ neexistuje, je zrejme aj z očakávaní od misie JWST: „Pokračujúce objavy nových a nezvyčajných planetárnych systémov donútili vedcov prehodnotiť ich predstavy a teórie (*poznámka autora*: rozumej hypotézy) o tom, ako vznikajú a formujú sa planéty.“⁹⁾ Jednou z hypotetických predstáv o formovaní sa planetárnych sústav je predstava, že planéty vznikajú na okraji planetárneho mračna a neskôr nejakou postupne putujú bližšie k domovskej hviezde na svoju aktuálnu pozíciu. Ani táto hypotéza však zatiaľ nie je potvrdená.

Nukleosyntéza

Jadrová syntéza vo hviezdach má byť v evolučnej predstave zdrojom všetkých chemických prvkov ťažších ako vodík a hélium. Hviezdna nukleosyntéza prebieha pomocou *nukleárnej fúzie* (termonukleárnej reakcie) v jadrách hviezd, ktoré spaľujú ľahké prvky a produkujú ťažšie, pričom sa uvoľňuje energia. V najhmotnejších hviezdach sa takto mali vytvoriť prvky až po železo a nikel. Ešte ťažšie prvky údajne

vznikli prostredníctvom jadrových reakcií nazývaných *absorpcia* (zachytenie) *neutrónov* pri zrážkach jadier atómov s neutrónmi. K týmto reakciám údajne dochádza pri explózii supernovy (údajná produkcia prvkov medzi kyslíkom a rubídiom) a pri kolízii neutrónových hviezd. Ľahšie prvky, ktoré sa nevytvárajú pri jadrovej fúzii vo hviezdach, údajne vznikli v medzihviezdnom priestore pomocou nukleárnych reakcií v dôsledku kozmického žiarenia (hlboké štiepenie, anglicky cosmic ray spallation). Tieto procesy sú však stále do veľkej miery ešte len v stave hypotéz a chýba im úplná empirická podpora. Ťažké prvky majú spektrálne charakteristiky v infračervenej časti svetelného spektra, preto sa vkladá veľká nádej do toho, že pozorovania z ďalekohľadu JWST prinesú viac poznatkov o týchto procesoch nukleosyntézy.

Ako má veriaci naložiť s týmto vedeckým poznaním?

Toto vedecké poznanie získané z nových moderných astronomických pozorovaní je súčasťou modernej spoločnosti a obklopuje nás. Nepomohlo by nám zavrieť si pred ním oči a ignorovať ho. Potrebujeme mu správne porozumieť a správne s ním naložiť. Potrebujeme odlišiť samotné empirické pozorovanie od jeho výkladu (interpretácie). Interpretácia je vždy závislá od svetonázoru, ktorý sa prijíma vierou. Samotné tieto nové astronomické pozorovania nijakým spôsobom nepotvrdzujú scenár prírodného evolučného vývoja hmoty z Veľkého tresku po súčasný vesmír plný úžasných hviezd a galaxií a existenciu rozmanitého života na našej planéte.

Do tejto polohy ich tlačia len stúpenci (protagonisti) evolučného pohľadu na svet a ich interpretácie založené na hypotetickej metafyzickej predstave, ktorá sa prijíma vierou. Naopak, moderné astronomické pozorovania a poznatky

odkrývajú doteraz nepoznané tajomstvá vesmíru a zjavujú slávu a moc nášho Stvoriteľa.

*Peter Vajda
január 2022*

Poznámky

- A) Táto predstava (hypotéza) je založená na presvedčení, že všetky červené posuny, ktoré vo vesmíre pozorujeme, sú dôsledkom rozpínania sa vesmírneho priestoru a že vzťah medzi vzdialenosťou a červeným spektrálnym posunom popisuje Hubblov zákon. Táto samotná predstava naráža na viaceré problémy.
- B) V kozmológii Veľkého tresku sa predpokladá, že hviezdy populácie III spustili reionizáciu, ktorá bola zdrojom ťažších prvkov v týchto hviezdach, ktoré mali vzniknúť v ich jadrách fúziou ľahkých prvkov. Po explodovaní hviezd populácie III sa mali tieto prvky rozptýliť a ich následnou akréciou mali vzniknúť hviezdy populácie II a I.

Zdroje

- 1) Scot Devlin and Mark Harwood: What you need to know about the James Webb Space Telescope: Understand how a biblical perspective already informs on prospective discoveries. <https://creation.com/the-james-webb-space-telescope>
- 2) Andy McIntosh and Carl Wieland: 'Early' galaxies don't fit! Seeing the distant past? <https://creation.com/early-galaxies-don-t-fit>
- 3) John G. Hartnett: Stars just don't form naturally–'dark matter' the 'god of the gaps' is needed (september 2015), <https://creation.com/stars-dont-form-naturally>
Pozri aj John G. Hartnett: Giant molecular clouds: A look at uniformitarian assumptions in star formation (marec 2016), <https://creation.com/giant-molecular-clouds>
- 4) <https://jwst.nasa.gov/resources/SciQuest.pdf> a aj <https://webb.nasa.gov/content/science/birth.html>
- 5) Carroll, B.W. and Ostlie, D.A., An Introduction to Modern Astrophysics, Addison-Wesley Publishing Company, 2nd Edition, 6th printing, 2019
- 6) <https://www.almaobservatory.org/en/about-alma/how-alma-works/capabilities/star-and-planet-formation/>
- 7) John G. Hartnett: Planetary system formation: exposing naturalistic storytelling (apríl 2016) <https://creation.com/the-naturalistic-story-about-planet-formation>
- 8) Mary Beth De Repentigny: Conclusive evidence that dust rings around some stars grow into planets? (september 2018), <https://creation.com/do-dust-rings-grow-into-planets>
- 9) <https://webb.nasa.gov/content/science/birth.html>

Milí priatelia a sympatizanti časopisu *Solas*!

Službu združenia Solas môžete podporiť aj svojimi 2 percentami z dane z príjmu. Na príjem 2 percent z dane z príjmu sme zaregistrovaní „V Notárskom centrálnom registri určených právnických osôb (NCRpo) dňa 14. 10. 2021 pod sp. zn. NCRpo 1524/2021“. Zdaňovacie obdobie 2021 (rok príjmu 2 % podielu zaplatenej dane 2022).

Údaje, ktoré potrebujete uviesť do vašich formulárov na poukázanie 2% z dane z príjmu, do oddielu „Údaje o prijímateľovi“:

IČO: **42064619**

Právna forma: **Občianske združenie**

Obchodné meno (názov): **Solas**

Sídlo – ulica: **Smreková**

Súpisné/orientačné číslo: **3093/11**

PSČ: **010 07** Obec: **Žilina 7**

Solas číslo 55, 15. ročník, 2022/2 (leto)

Časopis *Solas* vydáva občianske združenie Solas, Smreková 11, 010 07 Žilina 7.
IČO: 42064619. Je evidovaný Ministerstvom kultúry SR pod číslom EV 22/08.

Vychádza štyrikrát do roka.

Je nepredajný. Odberateľom ho zasielame bezplatne.

Číslo 55 vyšlo 1. júna 2022 v náklade: 1 190 ks.

Tlač a distribúcia: Alfa print, s. r. o., Martin, www.alfaprint.sk

Žiadosti o zaradenie do zoznamu odberateľov pošlite na poštovú alebo e-mailovú adresu redakcie.

Dobrovoľné finančné príspevky a dary môžete posilať na účty:

Z územia Slovenska: VÚB Žilina, číslo účtu: SK08 0200 0000 0024 8691 6455;

Zo zahraničia: Číslo účtu v tvare IBAN: SK08 0200 0000 0024 8691 6455,

SWIFT: SUBASKBX; VÚB, Mlynské nivy 1, SK 829 90 Bratislava 25, Slovakia, Europe.

Fotografie: Redakcia *Solas*

Zodpovedný redaktor: Drahoslav Vajda, <http://drahoslav.solas.sk>

Adresa redakcie: Redakcia *Solas*, P. O. Box 76, 010 07 Žilina 7, Slovensko

(Address: Editorial Board *Solas*, P. O. Box 76, SK 010 07 Žilina 7, Slovakia, Europe)

Tel. číslo redakcie: +421 948 444 155

e-mail: redakcia.solas@solas.sk; solas@solas.sk

web stránky: www.solas.sk; casopis.solas.sk; blog.solas.sk

ISSN 1337-883X

SOLA SCRIPTURA
SOLUS CHRISTUS
SOLA GRATIA
SOLA FIDE
SOLI DEO GLORIA

hlas prišiel z oblaku, ktorý hovoril:
Toto je ten môj milovaný syn,
jeho počúvajte!

Marek 9:7

Jedine Bohu patří sláva

Časopis Solas je, alebo sa môže stať, aj vašim časopisom.
Čítajte a rozširujte ho. Prispievajte svojimi článkami, svojím svedectvom.
Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne.

www.solas.sk